

Verslag XXIII Congres 20 januari 2018

[Het congres wordt geopend met een optreden door het Metropole Orkest.]

Dagvoorzitter Mariska ten Heuw

Goedemorgen allemaal! Hartelijk welkom hier in Hilversum op het 23ste congres van de SP. Graag nog een applaus voor het Metropole Orkest.

Dagvoorzitter Arjan Vliegenthart

Op dit congres benoemen we een nieuw partijbestuur en spreken we over het congresstuk *Voor Elkaar*. En we trappen de campagne voor de raadsverkiezingen van 21 maart af. Mariska en ik vinden het wederom een eer om de dagvoorzitters van dit congres te mogen zijn.

Mariska ten Heuw

Naast u in deze zaal is ook de pers aanwezig, die verslag zal doen van ons congres vandaag. Socialisten zijn internationalisten. En daarom hebben we ook deze keer weer gelukswensen voor ons congres ontvangen van andere socialistische partijen uit Europa en het Midden-Oosten. Die gelukswensen staan allemaal op de website van de SP.

Arjan Vliegenthart

U heeft vorige week thuis met de post de uitnodiging en de procedures voor dit congres ontvangen. Het is belangrijk om deze procedures goed door te nemen, indien u dat nog niet heeft gedaan. Wij, Mariska en ik, zullen de regels namelijk strikt toepassen. U moet zich houden aan de spreektijden. Over het congresstuk bedraagt de spreektijd maximaal twee minuten. Sprekers die zich bij ons hebben aangemeld, moeten zich op het podium melden bij Marloes Piepers en Lieke van Rossum. Interrupties vanuit de zaal zijn niet toegestaan. Wijzigingsvoorstellen kunnen niet gedurende het congres gewijzigd worden.

Mariska ten Heuw

Vanmiddag gaan we stemmen over alle wijzigingsvoorstellen in de 'Nota van Wijzigingen' zoals u die heeft ontvangen. Voor de goede orde wijs ik er nog even op dat er alleen wijzigingsvoorstellen konden worden ingediend op de voorstellen in de drie hoofdsukken van het congresstuk. De tekst van het congresstuk zelf kon niet worden geamendeerd. We stemmen vanmiddag dus ook over de wijzigingsvoorstellen die reeds een positief advies van de congrescommissie hebben gekregen. Tot slot nog een aantal huishoudelijke mededelingen. In dit hele gebouw geldt een rookverbod. Roken mag buiten. U wordt verzocht uw mobiele telefoon uit te zetten of op stil te zetten. Dank u wel.

Arjan Vliegenthart

We hebben vandaag twee pauzes: een langere lunchpauze en een korte middagpauze. Tijdens dit congres spreken we allereerst over ons congresstuk *Voor Elkaar*, dat voorbereid is door een congrescommissie die in september 2017 is benoemd door de Partijraad. Uw inbreng tijdens dit congres over het congresstuk zal beantwoord worden door een afvaardiging van deze congrescommissie, namelijk Lieke Smits, Spencer Zeegers en Ronald van Raak.

Mariska ten Heuw

U gaat vandaag over een aantal zaken stemmen. Daarom vraag ik u of u akkoord gaat met Remine Alberts en Tim van Houten als voorzitters van het stembureau. Zij hebben dat in het verleden al vele malen uitstekend gedaan, en daarom bevelen Arjan en ik hen van harte bij u aan. Steekt u even uw hand op als u akkoord gaat met Remine en Tim! [De zaal gaat akkoord.]

Arjan Vliegenthart

Tussen 3 en 10 januari konden alle leden tijdens een ledenvergadering hun stem uitbrengen voor een nieuw partijbestuur. We maken nu de einduitslag bekend. Daarvoor nodig ik Bob Ruers, de voorzitter van de landelijke kiescommissie van de SP, uit op het podium om de einduitslag met ons te delen.

Bob Ruers

Goedemorgen beste kameraden! De landelijke kiescommissie bestaat uit Anneke Wezel, Eric Smaling, Tim van Houten en mijzelf. De commissie was belast met de organisatie van de bestuursverkiezing. Het zal u niet zijn ontgaan dat deze verkiezing deze keer op een nieuwe leest was geschoeid. Het ging om de rechtstreeks te kiezen leden van het partijbestuur, namelijk de voorzitter, de partijsecretaris en 11 algemene bestuursleden. De voorzitter en de partijsecretaris worden in functie gekozen. De 20 regiovertegenwoordigers in het partijbestuur worden op de regioconferenties gekozen. Vroeger werden de bestuursleden op het congres door de afgevaardigden gekozen. Deze keer hebben we het anders gedaan: de leden van de partij konden tijdens een ledenvergadering van hun afdeling hun stem uitbrengen. Er hadden zich 14 kandidaten aangemeld voor de functies van de 11 algemene bestuursleden. In totaal konden alle 3.6948 leden van de partij hun stem uitbrengen. Er zijn in het kader van deze verkiezingen in totaal 146 ledenvergaderingen gehouden. En in zes gevallen zijn daarvoor ook uitgenodigd de leden van aanpalende afdelingen die zelf geen ledenvergadering konden houden. Als kiescommissie kunnen we vaststellen dat alle afdelingen waar gestemd is hun verkiezingsrapport netjes hebben ingediend, inclusief de presentielijsten en de ingevulde en niet-ingevulde stembiljetten. Wij hebben vervolgens via steekproeven de toegestuurde verslagen onderzocht en geconstateerd dat de voorgeschreven werkwijze correct is uitgevoerd. De nieuwe stemprocedure is dus goed verlopen. Wel is er hier en daar geworsteld met de nieuwe regels. Maar de leden en de stembureau's van de afdelingen hebben uiteindelijk voor een heldere uitslag gezorgd. Onze complimenten daarvoor! Bij de weging van de uitgebrachte stemmen hanteren we twee regels. Ten eerste moet elke kandidaat de kiesdrempel halen om voor een plek in het partijbestuur in aanmerking te komen. En de kiesdrempel is 50 procent plus 1 van alle uitgebrachte geldige stemmen. In totaal hebben 2.457 leden hun stem uitgebracht. De kiesdrempel bedroeg zodoende 1.230 stemmen. Aan die kiesdrempel hebben alle kandidaten, op één na, voldaan. De tweede regel die we hanteren is kort gezegd: de meeste stemmen gelden. De per kandidaten uitgebrachte stemmen, in volgorde van het gehanteerde stembiljet, de volgende:

Voor het voorzitterschap kreeg Ron Meyer 1.943 stemmen (gekozen).

Voor de functie van algemeen secretaris kreeg Lieke Smits 2.015 stemmen (gekozen).

Voor de functie van algemeen bestuurslid waren de uitslagen als volgt:

Hans Boerwinkel: 1.475 stemmen (gekozen).

Thijs Coppus: 1.670 stemmen (gekozen).

Rosita van Gijlswijk: 1.704 stemmen (gekozen).

Arnout Hoekstra: 1.330 stemmen (gekozen).

Bart van Kent: 1.475 (gekozen).

Vincent Mulder: 1.413 stemmen (gekozen).

Ronald van Raak: 2.112 stemmen (gekozen).

Aldo Schelvis: 1.338 stemmen (gekozen).

Pim Siegers: 1.434 stemmen (gekozen).

Arjan Vliegenthart: 1.889 stemmen (gekozen).

Patrick Zoomermeijer: 1.277 stemmen (niet gekozen).

Remine Alberts: 1.047 stemmen (niet gekozen).

Fenna Feenstra: 1.276 (niet gekozen).

Henk van Gerven: 1.549 stemmen (gekozen).

De landelijke kiescommissie verzoekt u, het Congres, deze uitslag vast te leggen en conform onze statuten met een bindend advies voor te leggen aan de Partijraad van februari 2018.

Mariska ten Heuw

Dank je, Bob. Het Congres moet dus twee besluiten nemen, namelijk – ten eerste – het officieel vastleggen van deze uitslag, en – ten tweede – deze uitslag met een bindend advies voorleggen aan de Partijraad. Dat vastleggen gaan we doen middels een officiële stemming. Wilt u allemaal uw stemkaart uit uw congresmap pakken? Bent u voor het vastleggen van de uitslag die net door Bob Ruers is medegedeeld? [Aangenomen.] Bent u voor het voorleggen van deze uitslag met een bindend advies aan de Partijraad van 3 februari? [Aangenomen.] Dank jullie wel allemaal!

Arjan Vliegenthart

En dan geef ik nu het woord aan degene die overtuigend tot voorzitter van onze partij is gekomen, Ron Meyer.

Afscheid van Hans van Heijningen als algemeen secretaris

Ron Meyer

Beste partijgenoten, allereerst wil ik de nieuwgekozen partijbestuursleden van harte feliciteren. Ik wil ook degenen die niet gekozen zijn – Fenna, Remine en Patrick – van harte bedanken voor hun kandidatuur. Jullie zijn toppers, en we gaan nog heel vaak een beroep op jullie doen. En ik wil de vertrekkende partijbestuursleden – Maarten, Patrick en Renske – van harte bedanken voor hun inzet de afgelopen jaren. Nu denken jullie natuurlijk dat ik iemand vergeten ben! Maar dat is niet zo. De afgelopen twaalf jaar was Hans van Heijningen de algemeen secretaris van onze partij. Beste partijgenoten, graag een applaus voor Hans! Hans, je was 12 jaar lang getrouwd met de partij. Wat dat betreft moeten we je vrouw ook heel erg dankbaar zijn! Hans staat bekend om zijn tomeloze inzet en om zijn mooie speeches met de vele tegeltjeswijsheden. Zoals: ‘We zitten op het goede spoor en daar zitten we goed.’ Ja mensen, laat dat maar eens even bezinken! Wij konden niet anders dan al die mooie speeches van Hans – soms onnavolgbaar, maar altijd inspirerend en met veel humor – bundelen in een boekje, met prachtige foto’s erbij. Het is een collector’s item geworden! Er is maar één exemplaar van. En die krijgt Hans. Hans, bij deze geef ik jou namens de partij je eerste cadeau, je verzamelde speeches, alsjeblieft!

Hans van Heijningen

Dank je wel!

Ron Meyer

Maar we wisten ook dat Hans van reizen houdt. En van whiskey. Dus we dachten: ‘Dan moeten we Hans maar een tijdje wegsturen samen met Marjan naar een land waar ze heel goede whiskey maken.’ Want als we dat niet doen, dan begin je morgen weer een nieuwe actie en dan heeft Marjan nog steeds niets aan je. Dus dat is ons volgende cadeau: een reis naar Schotland voor jou en Marjan!

Hans van Heijningen

Bedankt!

Ron Meyer

Maar Hans, ik wil je ook persoonlijk bedanken, voor je steun, voor je vertrouwen, voor je kameraadschap, voor je wijsheid, en voor alles wat je de afgelopen 12 jaar gedaan hebt, en wat je de afgelopen twee jaar voor mij gedaan hebt.

Hans van Heijningen

Beste partijgenoten, ik ben helemaal overdonderd door dit hele gebeuren! Ik wil jullie ontzettend bedanken voor het vertrouwen. Ik heb met ontzettend veel plezier met jullie gewerkt. Ik ga weg met een heel goed gevoel. De nieuwe generatie SP'ers doet het fantastisch. En daarom is er alle reden om de toekomst met vertrouwen tegemoet te zien. Ik ben nog niet weg, ik ga nog twee jaar verder binnen de SP. En misschien nog wel veel langer. Ik bedank jullie uit de grond van mijn hart dat ik deze mooie functie heb mogen vervullen!

Ron Meyer

Partijgenoten, twee jaar geleden op ons congres van november 2015 heb ik in mijn toespraak geprobeerd om de vurige ambitie van onze partij in een realistisch perspectief te plaatsen. Ik had het toen over mijn oma, die toen ook op het congres aanwezig was. Ik vertelde toen wat mijn oma vroeger tegen mij als kleine jongen zei als ik de colafles uit de koele kelder ging halen: 'Geen treden overslaan op de trap! Neem elke trede, dan kun je niet vallen, dat is beter voor je knieën, en dan ben je uiteindelijk ook sneller boven.' Dat was een wijze levensles, die ook betrekking heeft op onze partij. Bij onze weg naar boven moeten we alle treden nemen! Ik sprak mijn oma daar laatst nog over, en ze zei dat ze graag wilde weten welke plaats wij nu op die trap innemen. Mijn oma kan er vandaag helaas vanwege haar slechte gezondheid niet bij zijn, maar ze volgt het congres via de live stream. Dus oma, beterschap! Maar laten we inderdaad eens kijken naar waar we nu staan op die trap. Wat hebben we de afgelopen twee jaar bereikt? We hebben onze fundamenteën versterkt. We hebben honderdduizenden mensen in beweging gebracht voor aanvallende en aansprekende initiatieven. Van 10.000 mensen in een mars voor het Nationaal ZorgFonds tot 135 acties door het hele land, voor elkaar. Van een tour tegen Tihange en Doel tot een front tegen flex. Dat deden we met z'n allen, samen. We hebben nieuwe bondgenootschappen gesmeed, we hebben nieuwe leiders gevonden, van Maureen tot Cobie, van Lisa tot Lilian. Daarom durf ik te zeggen dat we een fantastische toekomst tegemoet gaan. Ik weet zeker dat we de komende jaren gaan oogsten wat we de afgelopen tijd gezaaid hebben. Maar we moeten er ook eerlijk over zijn dat de afgelopen twee jaar niet alles alleen maar goed ging. We verloren een Kamerzetel. En we kampten met een interne discussie die te vaak buiten de partij een podium kreeg. Dat moet beter. En ik realiseer mij dat ik mij niet bij alle SP'ers populair heb gemaakt. Want we hebben sterke en harde discussies gehad, over partijdemocratie, over de afdrachtregeling, over waarom je in hemelsnaam deel zou nemen aan raadsverkiezingen als je niet herkenbaar bent op straat. En ja, ik baal ervan als mensen buiten de partij die discussies voeren terwijl daar binnen de partij genoeg ruimte voor is. Ik zal daar mensen op blijven aanspreken, omdat ik weet dat de eenheid van onze partij een voorwaarde is van het succes van onze partij. Discussies voeren we binnen, strijd voeren we buiten.

Strijd en verandering worden geboren in de overtuiging en wil van mensen die het samen kunnen opnemen tegen de politieke en economische macht. Onze taak is het grote verhaal over alternatieven en hoop te verbinden met concrete en directe acties en initiatieven, zoals de acties van de buschauffeurs, de juffen en meesters in het basisonderwijs, en de Groningers die keer op keer met tienduizenden geprotesteerd hebben tegen de verwoestende gaswinning. Waar we ook vandaan komen, we staan schouder en schouder met de Groningers, totdat we samen met hen winnen.

Ik wil jullie kennis laten maken met een groep die de meesten van jullie waarschijnlijk nog niet kennen. Het zijn de mensen van volksbuurt Heksenberg in Heerlen: Otto, Hansje, Dries en de anderen... Waar zitten jullie? Kijk, daar staan ze, helemaal achterin. In de Heksenberg staat een berg met daarin industrieel afval uit de mijnen. Dat is op zich geen probleem, want het afval is goed geïsoleerd, en de natuur op de berg tiert welig. Als de berg niet afgegraven wordt, is er niets aan de hand, dan blijft de berg een prachtig natuurpark en biedt deze aan de buurt bescherming tegen overlast door een bedrijf dat zilverzand afgraft. Maar dat zilverzand zit ook onder deze berg. En dus denken sommigen dat ze heel erg rijk zullen worden als ze ook die berg gaan afgraven. Multinational Sibelco heeft al honderd miljoen euro winst gemaakt door het zilverzand rondom die berg af te graven. Maar dat vinden ze niet genoeg, ze willen nu ook de berg zelf afgraven, ongeacht de

gezondheidsrisico's en ongeacht het belang van de berg voor de buurt. Maar Sibelco heeft geen rekening gehouden met de helden van het actiecomité Heksenberg! Zij strijden al 15 jaar tegen de plannen van Sibelco! Recent hebben ze voor het eerst een meerderheid gehaald in de gemeenteraad. Maar ze zijn er nog niet, want de provincie moet ook nog om. Dus ik kan ze nog niet feliciteren. Maar ik wil ze wel alvast bedanken voor hun inzet en inspiratie. Hun jarenlange strijd tegen een machtige multinational voor de belangen van hun buurt is een inspirerend voorbeeld voor ons allen! Als je vindt dat de campagne voor het Nationaal ZorgFonds al lang is, denk dan aan de helden van de Heksenberg! En bedenk dat dan als we samen opstaan, we vroeg of laat altijd kunnen winnen.

En al die mensen die in actie komen, die vragen echt geen gouden bergen. Ze vragen heel normale dingen. De stakende buschauffeurs vragen alleen maar om een fatsoenlijke plaspauze, de juffen en meesters vragen alleen maar om fatsoenlijk onderwijs met een normale werkdruk, de Groningers vragen alleen maar een veilig huis. Voor die normale dingen moeten zij keihard knokken tegen de politieke en economische macht in ons land. Wij staan aan hun zijde. Daarom ben ik de partij dankbaar dat we zijn gestart met een groots en indrukwekkend project, waarbij we spreken met 1 miljoen mensen en 135 acties en initiatieven hebben lopen dwars door heel Nederland. Ook organiseren we theatervoorstellingen samen met een deel van de cast van Het Pauperparadijs. We spreken met 100 kunstenaars, wetenschappers, sporters en vele anderen over de staat van het land, over gemeenschapszin, over solidariteit. Zoals in ons congresstuk staat, willen we tot een kunst- en cultuurcollectief komen. Want onze boodschap brengen we niet alleen via onze politieke standpunten en acties naar buiten, maar ook via kunst en cultuur. Ik sprak ook met de geëngageerde Britse filmmaker Ken Loach, die inmiddels alweer 82 jaar is. De eerste vraag die meneer Loach mij stelde was: 'Ron, waar staan jullie ten opzichte van Labour en de sociaal-democratie?' Toen ik zei dat wij toch wel links van Labour staan, zei hij resoluut: 'En dat is je geraden ook! Want er is behoefte aan een politiek van waardigheid, niet van liefdadigheid.' En Loach heeft gelijk. Solidariteit is geen kwestie van liefdadigheid voor de armen en de zieken. Solidariteit is de brandstof van vooruitgang voor ons allemaal. Solidariteit is voor elkaar, en dat is sterker en rechtvaardiger dan ieder voor zich. Voor elkaar is ook beter voor jezelf. En dat is geen gemakzuchtig wensdenken, dat is een feit. Onze vooruitgang vraagt om ideeën die haaks staan op het kapitalisme en zijn ieder-voor-zich-politiek. Van de AOW tot de zorg, van het onderwijs tot elke milieu- en arbeidswet: onze beschaving kwam er dankzij collectivisme, dankzij strijd en ondanks het kapitalisme. Mede daarom ben ik de oprichters van onze partij, de grondleggers, de mensen van het eerste uur, eeuwig dankbaar. Tegen hen wil ik zeggen: Met jullie strijdbaarheid en moed in ons hart en met jullie wijsheid binnen handbereik van onze telefoon, gaat onze missie voort.

Partijgenoten, onze partij is klaar voor de volgende trede op de trap. We willen de macht geven aan de mensen en weghalen bij de multinationals en de miljonairs. Dat gaan we doen met een nieuw, ambitieus partijbestuur, met voorop een 32-jarige dame die onze politiek leider is, een 30-jarige dame als algemeen secretaris en een oude man van 36 als partijvoorzitter... En tegen alle rechtse rakkers en liberalen die ons algemeen belang verder in de uitverkoop willen doen, zeg ik: Kom maar op!

Mariska ten Heuw

Dank je wel, Ron. Beste mensen, in het congresstuk *Voor Elkaar* hebben we beschreven wat de basis is van onze strijd voor een socialer en rechtvaardiger Nederland. Het is nu tijd om dat met elkaar te gaan bespreken. Ik wil graag Ronald van Raak uitnodigen om namens de congrescommissie een korte inleiding te houden over het congresstuk. Je hebt daar vijf minuten de tijd voor, Ronald.

Bespreking congresstuk *Voor Elkaar* in eerste termijn

Ronald van Raak

Dag allemaal. Dit congres is een organisatorisch congres. Want als we overwinningen willen behalen,

moeten we beginnen met een goede organisatie. Daarover gaat ons mooie congresstuk, *Voor Elkaar*. Dat is in alle afdelingen uitgebreid besproken. Daarvan hebben we keurige verslagen ontvangen, met goede adviezen aan ons. Ook regionaal is het besproken en ook dat heeft geleid tot goede adviezen aan ons. Op grond daarvan is er door ons een heel nieuwe versie van het congresstuk gemaakt. Die is ook weer in de afdelingen besproken. Daarna zijn er amendementen en moties gemaakt. Vandaag zullen wij het debat daarover afronden en keuzes maken voor een werkprogramma dat wij met z'n allen gaan uitvoeren. We gaan dan dus de SP organiseren. Maar waarom doen we dat. Waarvoor doen we dat? Wij willen een samenleving gebaseerd op menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit. Maar kan dat wel? Kunnen we de wereld wel veranderen? En hoe? We zien dat de wereld de afgelopen 25 jaar radicaal is veranderd door het neoliberalisme, door individualisme, door racisme en discriminatie. De wereld verandert dus voortdurend. De vraag is alleen: wie verandert de wereld? Is dat de 10 procent van de mensen die denken dat ze de baas zijn? Of is dat de 90 procent die de baas hoort te zijn? En aan de ene kant hoor je altijd: je bent een consument. Aan de andere kant hoor je altijd: je bent je identiteit. Maar dan sta je daar, in je eentje, machteloos. En daarom is organiseren ook de kern van het socialisme: mensen samenbrengen in gemeenschappen, macht organiseren in buurten, op het werk en in de politiek. Als de arbeid het kapitaal wil bestrijden, dan zullen we mensen moeten organiseren. Als mensen zien dat ze op die manier dingen kunnen veranderen, dan geven we mensen ook hoop, inspiratie en vertrouwen in verandering. Over die organisatie van mensen gaat het vandaag ook. Daarover gaan we het vandaag dus hebben. Ik zal proberen zo goed mogelijk antwoord te geven op jullie vragen. Lieke Smits gaat mij daarbij helpen. En als ook Lieke het niet weet, dan zetten we het grote kanon in, namelijk Spencer Zeegers. Spencer is al 35 jaar raadslid in Uden, en daar voor de 10de keer lijsttrekker. Dus als Spencer het niet weet, dan weet niemand het. Ik ben heel benieuwd naar wat alle sprekers te vertellen hebben en ik wil alle sprekers namens de congrescommissie succes wensen.

Arjan Vliegenthart

Dank je wel, Ronald. Dan is het nu aan de afgevaardigden die zich als spreker hebben aangemeld met betrekking tot het congresstuk. Om ze snel en efficiënt mogelijk te werk te gaan, hebben we twee spreekgestoeltes. Die gebruiken we om-en-om. Alleen degenen die zich hebben gemeld om in de eerste termijn te spreken mogen ook in de tweede termijn spreken, voor zover daar behoefte aan is. De spreektijd in de eerste termijn bedraagt twee minuten en in de tweede termijn één minuut.

Mariska ten Heuw

Ik zal zo dadelijk de sprekers uitnodigen om naar voren te komen. Er hebben zich in totaal 28 sprekers aangemeld. Voor de sprekers is het van belang dat ze duidelijk hun naam noemen en duidelijk aangeven over welk wijzigingsvoorstel of welke motie ze het willen hebben. Sprekers mogen het natuurlijk ook hebben over het congresstuk in het algemeen. In totaal zitten er in uw Nota van Wijzigingen 70 wijzigingsvoorstellen en 15 moties. Bij elkaar zijn er dus 85 voorstellen waar vanmiddag over gestemd moet worden. Alle wijzigingsvoorstellen en moties zijn voorzien van een advies van de congrescommissie. We stemmen straks op volgorde van de voorstellen zoals ze in uw bundel vermeld staan. In uw congresmap zit ook een lijstje waarop u voor uzelf aantekeningen kunt maken en voor uzelf aan kunt geven of u voor of tegen een voorstel bent.

Ik noem nu de sprekers die zich aangemeld hebben en naar voren mogen komen: Bart Linssen, William van den Heuvel. Jos Swartjes, Henk van Gerven, Ramona Cairo, Chris Hesse, Patrick Adriaans, Yvonne Kostelijk, Marc van Caldenberg, Bram Buskoop, Paulien Lunter, Johan van der Veen, Daan Brandenbarg, Machiel Aartsen, Chris Schaeffer, Mieke Visser, Joep Gielens, Judith Scheltema, Gerrit-Jan Souverein, Willem de Man, Piet Koole, Jordy Clemens, Geert van der Laan, Paul Greefeld, Marnik Jacobs, Thomas van Halm, Corné van Poppel en ten slotte Mathijs ten Broeke. Dan roep ik nu als eerste spreker Bart Linssen naar voren.

Bart Linssen (Nijmegen)

Goedendag allemaal, ik ga het hebben over het voorstel dat Nijmegen heeft ingediend. De gemeenteraadsverkiezingen zijn een belangrijk moment waarop we onze afdelingen kunnen versterken en onze plannen kunnen laten zien. In dat straatje past ons voorstel, namelijk voorstel 1.7. We moeten niet alleen de problemen benoemen, we moeten niet alleen onze analyse van de problemen naar buiten brengen, we moeten vooral ook met lef en overtuiging kiezen voor de aanval. Onze taak daarbij is mensen hoop en perspectief te bieden. Dank jullie wel.

William van den Heuvel (Hengelo)

In Hengelo vinden we het belangrijk dat we naast kritiek op verslechtingen ook een optimistisch en offensief verhaal ontwikkelen dat meerdere mensen kan aanspreken. We horen vaak van mensen dat ze het wel met ons eens zijn, maar het toch allemaal niets uithaalt. In Amerika en Engeland hebben Bernie Sanders en Jeremy Corbyn laten zien dat het mogelijk is om deze moedeloosheid te doorbreken met een hoopgevend verhaal. Wij zijn ervan overtuigd dat dit in Nederland ook kan. De afdeling Hengelo wil speciale aandacht vragen voor ondersteuning van de vakbeweging. Bij de aankondiging van de sluiting van Siemens in Hengelo werd de zwakte van de vakbonden weer pijnlijk zichtbaar. Dat staat in schril contrast to bijvoorbeeld Duitsland, waar wel fel actie werd gevoerd tegen de sluiting van Siemens. Als de vakbeweging in Nederland de komende jaren nog verder inzakt, dan zal het veel moeilijker worden om onze idealen te realiseren. We moeten dan ook al het mogelijke doen om dit te voorkomen. Ten slotte zien we het congresstuk vooral als een opdracht aan onszelf. In Hengelo hebben we basis van dit stuk een aantal actiepunten geformuleerd. We hebben bijvoorbeeld een werkgroep opgericht die zich op social media gaat richten. We gaan de Tribune-bezorgers meer bij de afdeling betrekken. En we gaan samen met andere afdelingen strijden voor de sluiting van de kerncentrale bij Lingel. We hopen dat andere afdelingen het congresstuk als inspiratie gaan gebruiken om te komen tot actiepunten die ze zelf kunnen gaan uitvoeren.

Jos Swartjes (Beuningen)

Kameraden, ik spreek hier op verzoek van de afdeling, maar ook op verzoek van een goede vriend en strijdmakker, Jan Troost, van de actiegroep 'Terug naar de bossen'. Ik wil het hebben over motie 14. Jan Troost, de SP-afdeling Nijmegen en ik zijn sinds de jaren 70 betrokken bij de strijd voor toegankelijkheid van publieke voorzieningen voor mensen met een beperking. Onze strijd kreeg anderhalf jaar geleden een wending de goede kant op. Het VN-verdrag werd eindelijk geratificeerd. Maar is dat wel zo? Op het Gelijk is Gelijk Congres waren maar heel weinig mensen vanuit overheden, zoals gemeenten. Dus de dreiging is reëel dat alles nu toch bij het oude blijft. Sterker nog, het lijkt nog erger te worden. Door het hele land komen OV-bedrijven met het idee om het OV om te zetten in taxivervoer. Dan zullen er dus taxiregels gelden en dan zal de algemene toegankelijkheid niet langer verplicht zijn. Maar ik denk hier ook aan de inkomens: vijf procent korting op de Wajong, schandalig! Hoort dit in het verkiezingsprogramma thuis, zoals de congrescommissie zegt? Ja, dat klopt, maar gezien het feit dat we hier al zo lang voor strijden, moet dit ook gewoon in het congresstuk staan. Dus steun motie 14.

Henk van Gerven (Oss)

Beste mensen, natuurlijk kan ik het niet nalaten u te bedanken voor de grote steun voor mijn kandidatuur voor het partijbestuur. Laat dan ook meteen duidelijk zijn dat binnen de SP de democratie werkt. Een nieuw lid zei onlangs tegen mij: 'Meneer Van Gerven, weet u wat ik nou niet begrijp? Dat er zoveel kritiek is op de heer Roemer. Ik vind hem altijd zo eerlijk en betrouwbaar. En het is toch een raar fenomeen dat iemand daarop wordt afgerekend?' Daar ben ik het helemaal mee eens. De afdeling Oss spreekt bij deze haar ongelofelijke dank uit voor Emile! Zonder jou was de partij niet geweest wat ze nu is. Wij koesteren eerlijkheid en betrouwbaarheid. Laat dat de leidraad blijven voor onze partij. Als afdeling zijn we natuurlijk ook trots dat Lilian Marijnissen fractievoorzitter is geworden. We wensen haar veel succes. 2018 wordt voor de SP een zeer belangrijk jaar. Het afgelopen half jaar hebben wij 50 nieuwe leden ingeschreven. Ons actieve en

sociale werk wordt zeer gewaardeerd in de gemeente, zoals onze steun voor de vastberaden Unox-strijders die hun staking voor betere arbeidsvoorwaarden en een beter pensioen glansrijk hebben gewonnen. De protestmars waar Marijnissen sprak was de ommekeer. De staking werd landelijk nieuws en de directie koos eieren voor haar geld. Dat is de SP: achter de mensen staan en zorgen dat je wint. Dus wat Oss betreft staan alle seinen voor de komende raadsverkiezingen op groen!

Ramona Cairo (Rotterdam)

Partijgenoten, mag ik jullie steun voor motie 16 van Rotterdam, gesteund door Nissewaard. De motie gaat over de strijd tegen uiterst rechts en vraagt om een socialistisch antwoord op rechts racisme. Sinds de opkomst van Fortuyn is de taal tegen migrantengroepen steeds harder en racistischer geworden. Migrantengroepen worden beoordeeld op hun religie en afkomst, in plaats van hun persoonlijkheid en capaciteiten. Dit creëert een samenleving waarin mensen worden uitgesloten. Waar het neoliberalisme mensen uitsluit, daar geldt dat ook voor racisme. Wat is ons antwoord daarop? Onze kernidealen van menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit zijn het alternatief tegen rechtse partijen die verdeeldheid zaaien in de samenleving. Het is daarom nodig dat we die idealen beter over het voetlicht brengen. We moeten mensen meer bewust maken van hun gemeenschappelijke belangen. Dat is het doel van onze motie, die een basis legt voor eenheid.

Chris Hesse (Heerlen)

Partijgenoten, de aanzet voor dit congres werd gegeven op 14 januari 2017 in Tilburg. Het is goed om te constateren dat dit heeft geleid tot een grote betrokkenheid van leden. Het als partij uitzetten van een groot aantal ideologische en organisatorische gedachten zal ongetwijfeld zijn positieve neerslag hebben op alle afdelingen. Het heeft er in ieder geval toe geleid dat wij besloten hebben meer tijd te gaan steken in scholing en werving van nieuwe leden en raadsleden. Want we moeten ons kringetje verbreden. Anders komen er steeds te veel taken neer op de schouders van dezelfde mensen. Heerlen zal zeker niet de enige afdeling zijn waar dat probleem speelt. Sinds 14 januari vorig jaar hebben we veel buurtacties gehouden, zoals voor een speelveldje, voor de bus, voor de pinautomaat terug in de wijk, de aanleg van een 30 km/u zone, de actie tegen een verouderde en onbetrouwbare roestbak annex kerncentrale vlak over de Belgische grens. ROOD is actief geweest tegen overvolle bussen en de zilverzand-afgraving van Sibelco. Kortom, we hebben een zeer inspirerend jaar achter de rug, waarin het raadswerk in verband werd gebracht met concrete acties in de buurt. Juist daarom is het van belang om elkaar te scholen. Want wat is er nu politiek aan een extra rondje door de bus? Wat is er nu politiek aan een 30 km/u zone in de straat? Waarom organiseren wij mensen? Welke alternatieven zijn er voor een maatschappij waarin marktwerving centraal staat? Rond de jaarwisseling hebben we een aantal drukbezochte ledenvergaderingen gehad, met veel nieuwe gezichten. En dat biedt perspectief. Wij zijn blij met het voorliggende congresstuk, omdat het de actieve betrokkenheid van leden en de interne organisatie versterkt.

Patrick Adriaans (Amstelveen)

Kameraden, onze partij is goed bezig. We zijn een factor van belang geworden. Nu moeten we alleen nog landelijk de macht pakken. Daarom vragen wij uw aandacht voor motie 10, waarin gepleit wordt voor een onderzoek naar de verkiezingsuitslag. In de breedte is de uitslag inderdaad al geanalyseerd. Maar de trend van het teruglopende ledenaantal en het niet kunnen verzilveren van onze potentie bij landelijke verkiezingen vragen om een diepere analyse. Er staan een aantal plannen voor ledenwerving in het congresstuk die zeker kansen bieden. Een diepere analyse van de verkiezingsuitslag, zonder dat we alleen maar gaan navelstaren, kan die campagne alleen maar beter maken. Steun dus motie 10. Een tweede en algemener punt dat afdeling Amstelveen wil maken heeft betrekking op scholing. Scholing doet onze partij goed, maar we moeten wel kritisch blijven op de uitvoering. Er wordt meer aangesloten bij de vraag van avondleerlingen, en dat is goed. Wat wij wel missen zijn scholingen, bijvoorbeeld door Kamerleden, op actuele onderwerpen. Een aantal

jaren terug was dat goed geregeld. Over de decentralisatie in de zorg, bijvoorbeeld, hadden wij als SP'ers een kennisvoorsprong. Dus bij deze een oproep aan de Kamerfractie, het scholingsteam en het bestuur om bij de scholing meer aandacht te besteden aan actuele onderwerpen, zodat we daarop vol de aanval kunnen kiezen.

Ake de Vries (Hoorn)

Kameraden, ik wil het graag met jullie hebben over voorstel 2.6. De SP was het grootst in januari 2007, toen er ruim 50.000 mensen waren lid van onze partij. Tijdens het 21ste en 22ste congres zijn er voorstellen aangenomen om de daling van het ledenaantal terug te dringen. Die voorstellen, waaronder de bel- en klopteams, hebben tot op heden nog niet het gewenste resultaat bereikt. We moeten als eerste boven tafel zien te krijgen waar dat aan ligt. Daarom is het goed om ook op afdelingsniveau te kijken wat wel tot successen leidt en wat niet. Zo'n analyse is hard nodig. Er is in het verleden al veel onderzoek gedaan, bijvoorbeeld het onderzoek naar de gevolgen van het meebesturen de SP op diverse bestuursniveaus. Ook is er systematisch onderzocht was opzeggende leden motiveert om onze partij te verlaten. Maar er is meer onderzoek nodig. Alleen zo kunnen we het tij van het dalende ledenaantal keren.

Marc van Caldenberg (Landgraaf)

Beste partijgenoten, wat is het fantastisch om hier te zijn met jullie! Je voelt hier de energie. Iedereen staat te popelen om aan de slag te gaan met de campagne voor de raadsverkiezingen. Het congresstuk biedt heel veel mogelijkheden voor een succesvolle campagne en voor de toekomst van onze partij. Samen met mensen slagen wij erin om acties te winnen, om de buurten voor ons te winnen, van Landgraaf tot in Loppersum.

Johan van der Veen (Deventer)

Partijgenoten, onze afdeling heeft het congresstuk goed bestuurd en we moesten concluderen dat er een hoop waardevolle dingen in staan. Maar we hebben ook wat gemist. We vroegen ons af: 'Hoe kunnen mensen als Corbyn, Sanders en Mélenchon succes boeken, terwijl dat bij ons wat minder gemakkelijk gaat? Heeft dat soms te maken de begrijpelijkheid van onze boodschap?' Wij binnen de SP begrijpen die boodschap natuurlijk heel goed. Maar het is van wezenlijk belang die boodschap goed naar buiten te brengen. Daarom steunen wij voorstel 1.78 van Zutphen: een onversneden socialistische en antikapitalistische boodschap. Onder die paraplu zouden wij alle acties moeten gaan voeren. Dat doen wij, in de optiek van Deventer, nog te weinig. Verder vinden wij het jammer dat de congrescommissie slechts 10 procent van de amendementen voorziet van een goedkeuring. Dat percentage had wel wat hoger mogen zijn, zeker in het belang van het aan de partij binden van actieve leden. Anders doe je een hoop mensen, die keihard hebben gewerkt, tekort. Terwijl wij die mensen ontzettend hard nodig hebben.

Paulien Lunter (Arnhem)

Partijgenoten, ik wil twee wijzigingsvoorstellen aan u voorleggen. Hoe mooi zou het zijn als wij meer tijd zouden hebben om de straat op te gaan, als wij efficiënter en effectiever zouden kunnen werken, als wij de kennis binnen onze partij makkelijker met elkaar zouden kunnen delen. Want kennis is macht! Dus pak die macht. Het werk van raadsleden en Statenleden is de afgelopen jaren enorm veranderd. Het gaat om steeds meer geld en grotere verantwoordelijkheden. De vraagstukken en beslissingen waar wij als raadsleden voor staan, vereisen meer deskundigheid en specifieke kennis. Denk bijvoorbeeld aan de Wmo met al haar juridische aspecten. Het uitzoeken van alle details kost heel veel tijd – tijd die we beter aan de inwoners van Nederland kunnen besteden. Nu zij we allemaal apart het wiel aan het uitvinden. Raadsleden voeren hun taken meestal uit naast een baan. Buiten het ambtelijke apparaat om hebben wij geen inhoudelijke ondersteuning. En daarom stellen raadsleden vaak dezelfde vragen aan de fractiemedewerkers van de Tweede Kamer, waardoor ook zij toenemend belast worden. Met een database kunnen we al onze informatie met

elkaar delen. Dit is niet mogelijk met de bestaande middelen. Een nieuwe database is daarom om landelijk nog meer te kunnen bereiken. Stem dus voor 2.49. Dan heb ik nog een tweede voorstel waarvoor ik uw aandacht wil vragen: 3.24. Want voor onze afdeling is het ook belangrijk dat we informatie gemakkelijker digitaal kunnen leveren aan onze leden, zoals agenda's, notulen, documenten, etc. De landelijke partij doet dit al via SPnet. Laat de afdelingen hier ook gebruik van maken! Dat is makkelijker en eenduidiger.

Machiel Aartsen (Súdwest-Fryslân)

Partijgenoten, graag feliciteer ik het nieuwe partijbestuur. Jammer dan onze rooie kanjer Fenna Feenstra er net niet in is gekomen. Ik wil graag met jullie praten over motie 6. De SP heeft de laatste jaren steeds meer stemmen gewonnen in Groningen, Drenthe en Friesland. Het linkse bolwerk in het noorden heeft historische en culturele oorzaken. Generatie op generatie wordt het linkse gedachtegoed doorgegeven. In dat licht moet u motie 6 zien. Friesland kenmerkt zich al sinds de 19de eeuw door de grote aantallen arbeiders, agrariërs, knechten en keuterboeren. En dat is niet bepaald de doelgroep van de liberalen, maar wel van de socialisten. De eerste socialisten in Nederland kwamen ook uit het noorden, zoals Domela Nieuwenhuis. De keuterboeren zijn inmiddels verdwenen, de steden zijn gegroeid, maar het socialisme is gebleven. Wij willen onze socialistische visie uitdragen en onze strijd tegen het kapitalisme goed vorm blijven geven. Motie 6 beoogt te voorkomen dat de zogenaamde DNA-socialisten uit de partij moeten stappen, omdat de partij voor hen soms juist een blokkade vormt. Dat zou jammer zijn. Dergelijke DNA-socialisten moeten we behouden. Partijbestuur, kijk nog eens goed naar artikel 3, het mooiste artikel uit onze statuten. Partijgenoten, stem voor motie 6.

Daan Brandenburg (Groningen)

Partijgenoten, ik wil jullie wat vertellen over Asa. We voerden onlangs samen met haar actie, want haar kinderen waren ziek van de schimmel in hun woning. Samen brachten we de buurtgenoten bij elkaar en stredden we tegen de woningcorporatie. Uiteindelijk wonnen ze. Hun woningen worden binnenkort gerenoveerd. En ze wonnen niet alleen, ze leerden elkaar kennen, spraken ook over andere problemen, en zagen dat ze hun omgeving kunnen veranderen door collectieve actie. En – heel belangrijk – Asa werd socialist! Ze werd lid van de SP. Van schimmel naar socialisme is dus maar een kleine stap. Die lijn moeten we doorzetten. We moeten meer mensen aan ons binden, door betrokken actie, door goede informatie, maar niet via een proef-lidmaatschap. Want dat werpt een extra blokkade op om iemand echt lid te maken. Het aantrekken van nieuwe leden en ze actief mee laten doen, dat is dé taak van de afdelingen. Laten we afdelingen daarvoor dan ook zo goed mogelijk uitrusten, met een sympathisanten-bestand, met een supporters-bestand, maar niet met een proef-lidmaatschap. Dus steun ons amendement 1.36. Maar de overgang van schimmel naar socialisme vraagt ook om visie, om gedegen standpunten, om een wetenschappelijk bureau dat aan ideeën-ontwikkeling doet. En dat daar ook wel eens cijfertje bij komt kijken, prima! Maar daar hebben wij, wat Groningen betreft, niet een alternatieve rekenkamer voor nodig. Wij willen geen rekenmachines die de ideologische ontwikkeling beperken, geen boekhoudersmentaliteit in onze ideologie. Dus steun daarom ook ons amendement 2.59. Dank u wel.

Mieke Visser (Borne)

Partijgenoten, ons wijzigingsvoorstel 1.29 is door beide indieners, Borne en Cuijk, ingeperkt tot de wijziging in de eerste zin van het woord 'problemen' in 'positie'. In onze samenleving zijn we vroeg oud, hoewel de gemiddelde levensverwachting boven de 80 jaar ligt. Ben je de 40 gepasseerd, dan moet je gaan nadenken of je nog van baan wilt veranderen, want het kon wel eens de laatste mogelijkheid zijn. Ben je de 50 gepasseerd, dan wordt het echt kritisch. En ben je boven de 60, vergeet het dan maar. Vrouwen zijn in dit verhaal vroeger oud dan mannen, ook al leven ze langer. Toch moeten we allemaal langer door werken. Dan gaan we een stuk goedkoper dood, voor de pensioenfondsen wel te verstaan. De pensioenleeftijd terug naar 65 jaar en het verbeteren van ons

pensioenstelsel dragen bij aan de inkomenssituatie van ouderen, aan het eerder kunnen stoppen met werken en aan de werkgelegenheid voor jonge mensen. Maar daarmee veranderen we niet wezenlijk de positie van ouderen. Een groot aantal ouderen levert ook na hun pensioen een belangrijke bijdrage aan de kwaliteit van onze samenleving in de vele vrijwillige activiteiten die zij verrichten, ook binnen de SP. Maar als hun vitaliteit afneemt, komen ouderen al snel in een afhankelijke positie terecht. Ze moeten dan kunnen rekenen op solidariteit en gelijkwaardigheid, om op een waardige manier te kunnen leven. Daarom zeggen we liever: 'We blijven ons inzetten voor de positie van ouderen'. Dat impliceert een bredere kijk.

Chris Schaeffer (Amsterdam)

Partijgenoten, ik wil het hebben over amendementen 1.53 en 1.69. De SP voert een klassenstrijd, geen rassenstrijd. Dat is een waarheid als een koe. Toch valt niet te ontkennen dat in de praktijk armoede vaak een kleur heeft. Armoede leidt tot uitsluiting en tot bewuste of onbewuste discriminatie. Schoolbesturen vragen veel te hoge vrijwillige ouderbijdragen, die voor ouders met een smalle beurs niet betaalbaar zijn. Het gevolg: een scheiding tussen scholen met veelal witte kinderen van hoog opgeleide ouders en scholen met vaak gekleurde kinderen van arme ouders. Als je een verkeerde achternaam hebt, is het heel lastig om een stageplek of een baan te vinden. Mijn eigen dochter krijgt in het uitgaansleven geen toegang tot clubs als ze daar met haar Antiliaanse vriendje voor de deur staat. En zo zijn er talloze voorbeelden te noemen. Natuurlijk strijden wij als SP tegen discriminatie. Dat volgt uit onze kernwaarden. Maar de roep vanuit de samenleving, om ons op dit punt duidelijker uit te spreken, klinkt steeds luider. Nu is daarvoor een geschikt moment. Daarom roep ik jullie op om te stemmen voor amendementen 1.53 en 1.69. Dank jullie wel.

Anne Walther (Wageningen)

Partijgenoten, velen van jullie kennen Wageningen waarschijnlijk van de grote universiteit. Het motto van de Wageningse universiteit is 'Quality for life'. Dan zou je denken dat de universiteit automatisch socialistisch en antikapitalistisch zou zijn... Maar dat is natuurlijk niet zo. Helaas heeft de universiteit nog steeds Unilever en Campina op de campus zitten. Ik wil het met jullie hebben over wijzigingsvoorstellen 3.12 en 3.2. Wageningen is een internationaal dorpje, waar we heel veel verschillende meningen tegenkomen. Ik heb als kind geleerd dat als mensen mij bekritiseren ik daar op twee manieren mee om kan gaan: ik kan de kritiek negeren, maar ik kan ook proberen om ervan te leren. De SP Wageningen vindt dat we onze leden niet moeten voorschrijven wat zij moeten vinden. We vinden ook dat als de SP kritiek krijgt, wij daarvan moeten leren in plaats van het naast ons neer te leggen. Dat laatste is ook niet echt democratisch. Daarom moeten we ook niet bang zijn om interne discussies naar buiten te brengen. Bedankt.

Joep Gielens (Venray)

Partijgenoten, de SP Venray vindt dat de partij nog professioneler moet worden. Daarom stellen wij in wijzigingsvoorstel 2.56 voor dat we gaan investeren in ons scholingsteam. In ons congresstuk hebben we het over het begeleiden en coachen van onze afdelingen en het opzetten van een tomatenkweekschool. Als we dit gedegen willen doen, dan zal het scholingsteam uitgebreid moeten worden. Dan voorstel 3.28. Afgelopen jaar hebben we onze afdrachtregeling geëvalueerd en bijgesteld. Maar we zijn hierbij één ding vergeten, namelijk om af te spreken wanneer we dit een volgende keer gaan doen. In wijzigingsvoorstel 3.28 stellen wij voor die vier jaar na de afgelopen evaluatie te doen. We horen graag van de congrescommissie welke termijn zij redelijk zouden vinden. Voor de vorige evaluatie zijn groeps gesprekken gevoerd met volksvertegenwoordigers en bestuurders, maar wij merken dat er onder al onze leden discussie over de afdrachtregeling wordt gevoerd. Vandaar dat wij voorstellen om bij een volgende evaluatie een enquête onder al onze leden te houden. Zo krijgen we een nog vollediger beeld van hoe er binnen onze partij over de afdrachtregeling gedacht wordt. Dank jullie wel.

Willem de Man (Vlaardingen)

Partijgenoten, in het verleden zeiden we 'Pak de macht'. Maar in dit congresstuk is de teneur dat bestuur iets vies is. Maar dat klopt niet. Wel is het zo dat besturen veel valkuilen kent. Daarom moet de partij onze wethouders veel ondersteuning bieden. Dan wil ik nog iets zeggen over 1.43 waarin het gaat over het leger. Helaas is het zo dat er gemene mensen in de wereld zijn. Daarom zeggen wij in Vlaardingen: we zijn geen pacifistische partij, we hebben een leger nodig, niet om het Amerikaans imperialisme te ondersteunen, maar om mensen te helpen. Wij als westerse samenleving hebben de verantwoordelijkheid om mensen elders in de wereld te helpen. We hebben binnen de afdeling ook gesproken over de SP-Hulpdiensten. In het congresstuk staat dat er heel veel geïnvesteerd wordt in de Hulpdiensten. Maar in Vlaardingen hebben wij daar heel weinig van gezien. We hebben wel een Hulpdienst, en er wordt ook wel gebruik van gemaakt. Maar wij geen investeringen gezien. Graag opheldering daarover. Dank jullie wel.

Gerrit-Jan Souverein (Oude IJsselstreek)

Partijgenoten, allereerst willen wij Emile ontzettend bedanken voor zijn tomeloze inzet de afgelopen jaren. En Lilian, we wensen jou ontzettend veel succes de komende jaren. Ik wil het graag met jullie hebben over wijzigingsvoorstel 2.49. Gemeentes hebben er sinds 2015 veel taken bijgekregen door de decentralisaties. Maar al die nieuwe taken vragen ook om extra kennis bij de uitvoerende ambtenaren over dingen als het zorgverzekeringsrecht, het WMO-recht, de WLZ. Maar hoe kom je aan al die kennis? Dat is nog niet zo gemakkelijk. Al die kennis is namelijk nog nergens gebundeld. Daarom sluit ik mij van harte aan bij de oproep van Paulien Lunter om een databank in het leven te roepen. Toevallig is er in Oude IJsselstreek veel kennis op al deze gebieden op academisch niveau. Wij zouden graag al die kennis delen via een digitaal platform. Daarom vragen wij u om wijzigingsvoorstel 2.49 te steunen.

Jordy Clemens (Heerlen)

Partijgenoten, ik wil jullie graag meenemen naar een buurt in Heerlen-Noord waar wij afgelopen week langs de deuren gingen. Ik kwam toen bij een gezin waar net een baby was geboren. Veel reden tot blijdschap, dus. Maar toch was ik ook verdrietig, omdat ik wist dat dit kind – alleen al door de buurt waar het ter wereld is gekomen – met een maatschappelijke achterstand is geboren: minder kansen op een gezond leven, op een goede carrière, en misschien ook wel op een gelukkig leven. De boosheid over die ongelijkheid is wat ons hier vandaag bij elkaar brengt. Daarom willen wij de macht pakken, niet om de macht zelf, maar om iedereen gelijke kansen te kunnen geven. Daarom zijn wij socialisten! Laten we dat goed onthouden.

Piet Koole (Rotterdam)

Partijgenoten, zo'n 50 jaar geleden begon de roemruchte geschiedenis van onze partij. Ik ben nog jong, dus ik heb die tijd zelf mee mogen maken. Maar ik ken de verhalen van de mensen die er wel bij waren. En dat zijn leerzame verhalen. Maar de mensen uit de begintijd worden ouder en zullen op een bepaald moment die verhalen niet meer kunnen vertellen. Dat zou eeuwig zonde zijn. Hun verhalen zijn cruciaal voor de vorming van nieuwe leden binnen onze partij. Het voorstel van Rotterdam is om die verhalen vast te leggen, ook op beeld, om te gebruiken voor scholingen, op de website en sociale media. Stem dus voor voorstel 2.54. En dan mijn tweede punt. Twee jaar geleden stemde u als congres voor wat toen motie 1 was, de vluchtelingenmotie. Terwijl het aantal vluchtelingen wereldwijd sindsdien nog flink is toegenomen, houdt Europa nog meer en nog angstvalliger zijn deuren gesloten. Dat geldt ook zeker voor het nieuwe kabinet. Wij als SP moeten blijven opkomen voor een ruimhartig asielbeleid. Wij moeten duidelijk blijven maken dat vluchtelingen geen schuld hebben aan het tekort aan banen en het tekort aan betaalbare huurwoningen. Het zijn dezelfde kapitalisten die hier de sociale zekerheid afbreken en daar aan de oorlog verdienen. Stem daar voor motie 15, voor internationale solidariteit. Wij als SP moeten daarin voorp blijven lopen. Dank u wel.

Paul Grevelt (Cuijk)

Partijgenoten, ik ga het straks hebben over motie 13, maar eerst iets over amendement 1.29. Dat amendement heeft betrekking op congresvoorstel 1.10. De reden wat dit mede hebben ingediend is vooral omdat wij het woord “problemen” in de eerste zin willen vervangen door “positie”. Mieke Visser van Borne heeft dit ook al gezegd. Daarom is dit amendement door ons gedeeltelijk ingetrokken. Ik begrijp dat dat niet kan, maar we doen het toch. Dus de eerste zin wordt: “Wij blijven ons inzetten voor de positie van ouderen”. De rest van het amendement vervalt. Dan motie 13. Andere partijen hebben een Wiardi Beckman Stichting of een Telders Stichting. Wij hebben alleen maar het Wetenschappelijk Bureau. Maar ons wetenschappelijk bureau verdient een echte naam, ook om de herkenbaarheid van de SP te vergroten. Immers, in een tekst waar verwezen wordt naar het Wetenschappelijk Bureau is de koppeling met de SP niet automatisch duidelijk. De voorkeur van de afdeling Cuijk gaat hierbij uit naar een pakkende afkorting in plaats van de naam van een persoon. Wij vragen het partijbestuur hier onderzoek naar te doen. Een mogelijke naam zou kunnen zijn “Wetenschappelijk Expertisebureau SP”, kortweg WESP.

Arjan Vliegenthart

Nou wordt mij als wethouder wel eens verweten dat ik hardhorend ben... Maar ik heb volgens mij vandaag al twee keer verteld amendementen tijdens de vergadering niet gewijzigd kunnen worden. We nemen de door Paul voorgestelde wijziging dan ook niet mee. U moet zich houden aan de tekst zoals die in het programmaboekje is afgedrukt.

Geert van der Laan (Middelburg)

Hallo, mij is verteld dat dit niet eng zou zijn... Maar ik vind het toch eventjes wel een beetje apart. Wij vragen uw steun voor wijzigingsvoorstel 3.22. Wij vinden namelijk dat niet alleen de reiskosten naar de partijraad gecompenseerd moeten worden, maar dat dat moet gelden voor alle reiskosten gemaakt voor de SP, zoals reiskosten voor bestuursvergaderingen, ledenvergaderingen, acties, noem maar op. Waarom willen wij dat? Omdat we dat eerlijker vinden voor afgelegen afdelingen en afdelingen die te maken hebben met grote afstanden binnen hun gemeente. We willen zoveel mogelijk mensen activeren. Door reiskosten meer te compenseren halen we een belangrijke drempel voor meer actiedeelname weg. Door dit te laten gelden voor alle afstanden en alle SP-activiteiten, houden we het simpel en vermijden we lastige discussies. Dank u.

Thomas van Halm (Leiden)

Wij willen het graag hebben over tekstwijzigingsvoorstel 1.55. Dat heeft betrekking op punt 1.10 van het congresstuk. Het gaat hier om de problemen van ouderen. Het is goed dat wij als partij ons daar druk om maken. Maar afdeling Leiden vindt het vervolgens gek dat er niet ook een tekststuk is dat zich focust op de problemen van jongeren. Want jongeren hebben helaas ook problemen genoeg: flexwerk, het leenstelsel, woningen, het milieu... Ons voorstel, om dat tekort te corrigeren, wordt afgewezen met twee argumenten. Ten eerste wordt er door de congrescommissie gesteld dat dit stuk specifiek over ouderen gaat en dus niet over jongeren. Ja, dat snappen we, maar dat vinden wij nou juist het probleem: als je het specifiek over ouderen wilt hebben, mag je de jongeren niet vergeten. Het tweede argument was dat jongeren al aan bod komen in hoofdstuk 3. Maar de insteek van hoofdstuk 1, waar het over ouderen gaat, is nu juist heel anders dan in hoofdstuk 3. Waar hoofdstuk 1 vooral gaat over onze strijd voor verbeteringen, daar gaat hoofdstuk 3 over de organisatie van onze partij. Wij vinden juist dat de problemen van jongeren ook genoemd moeten worden in het kader van de strijd die we voeren. Ons voorstel staat dus nog steeds. Ten slotte willen we nog onze steun betuigen aan de motie van Rotterdam om *Heel de Mens* aan te passen over de verschillende vormen van de sociale strijd. Natuurlijk, het uitgangspunt van onze partij is klassenstrijd, geen rassenstrijd. Maar we moeten niet doen als het duidelijk afkeuren van racisme en discriminatie haaks staat op onze ideologie. Het gaat hier om een zeer actueel thema. Wij vinden het

duidelijker uitspreken van onze afkeuring van racisme dan ook een zeer goede uitbreiding van onze ideologie. Dank u wel.

Marnik Jacobs (Leeuwarden)

Partijgenoten, ik wil het hebben over wijzigingsvoorstel 3.19. Het gaat over het woordje “bonus” dat in de tekst gebruikt wordt. Het gaat om een som geld dat een moederafdeling krijgt als ze een nieuwe afdeling opzetten. Wij vinden het woord “bonus” niet passen in onze partij, juist omdat wij strijden tegen de bonuscultuur. Wij stelden daarom voor het woord “compensatie” te gebruiken, maar de congrescommissie stelde in haar antwoord het woord “beloning” voor, en dat vinden wij misschien wel een geschikter woord.

Corné van Poppel (Rozendaal)

Partijgenoten, ik wil het hebben over motie 1, die is ingediend door Nissewaard, Bergen op Zoom en Gemert-Bakel. Afdeling Rozendaal is blij met voorstel 2.6 in het congresstuk, namelijk een aanvulling op *Heel de Mens* zodanig dat ons beginselprogramma nog meer toegesneden wordt op de actuele situatie van de wereld. Maar hoe moet deze aanvulling tot stand komen? Vandaar motie 1, waarin het partijbestuur wordt opgeroepen een commissie in te stellen die in samenspraak met partijgenoten uit alle lagen van onze partij tot concrete voorstellen komt voor deze aanvulling. Dit hoeft het partijbestuur wat ons betreft dus niet helemaal alleen te doen, we doen dit samen. We vragen jullie steun voor deze motie, zodat de aanvulling op *Heel de Mens* een aanvulling wordt voor en door ons allemaal.

Mathijs ten Broeke (Zutphen)

Wij voeren permanent actie tegen de politiek die de markt boven mensen stelt en kapitaal boven arbeid. Zo staat het in hoofdstuk 1 en voorstel 1.5. Dat doen we landelijk, maar dat zouden we ook vooral lokaal moeten doen. Want juist lokaal en op kleine onderwerpen zouden we veel meer fundamentele kritiek moeten leveren. Als we actievoeren voor een speeltuin of tegen de sloop van een wijk, dan gaat het om meer dan alleen die speeltuin of wijk. Het gaat uiteindelijk om het vestigen van een socialistische samenleving. Wijzigingsvoorstel 1.78 gaat daarover. Dus graag uw steun daarvoor. En ook voor voorstel 1.75 van Nijmegen; dat gaat namelijk ook hierover. In ons eigen Zutphen hebben we gemerkt dat we er nieuwe sympathisanten, leden en stemmers er bij hebben gekregen, juist door duidelijk te maken hoe de acties die wij voeren samenhangen met ons grotere verhaal. In Engeland bij Jeremy Corbyn en in Amerika bij Bernie Sanders zien we dat een groot verhaal met fundamentele kritiek op het kapitalisme aanslaat en enthousiasme aanwakkert. Laten wij dit grotere verhaal in heel Nederland uitdragen!

Mariska ten Heuw

Dank aan alle afgevaardigden die zojuist het woord hebben gevoerd. Ik nodig Ron Meyer uit om opnieuw het podium op te komen.

Afscheid van Emile Roemer als voorzitter van Tweede Kamerfractie

Ron Meyer

Beste partijgenoten, vandaag nemen we ook nog afscheid van een andere kanjer... Ik bedoel natuurlijk Emile Roemer! Emile, jij hebt de afgelopen 37 jaar – dus langer dan ik op deze aardbol rondloop – van alles voor onze partij gedaan. Je was afdelingsvoorzitter, organisatiesecretaris, Tribune-bezorger, regiovertegenwoordiger, partijbestuurslid, dagelijks bestuurder en politiek leider. De afgelopen acht jaar was je onze leider. Je hebt tijdens zo'n 280 fractievergaderingen, 100 partijbestuursvergaderingen en tientallen partijraden grote indruk gemaakt. En tijdens vele congressen deed je dat nog eens dunnetjes over. Onze partij is je daar ontzettend erkentelijk voor. Ik heb zelf de eer gehad om vaak met Emile langs de deuren te gaan. En Emile nam daar de tijd voor. We waren daar zo een halve dag aan kwijt als Emile mee ging. Vlak nadat je partijleider was

geworden heb ik je mogen ontmoeten op Utrecht Centraal tussen de stakende schoonmakers. Dat was indrukwekkend. Emile hitste de schoonmakers op, want ze moesten vooral niet denken dat het maar een week ging duren, ze moesten zo lang door gaan als nodig zou zijn. Ik denk dat dat een van de redenen is waarom jij, Emile, door onze mensen op handen wordt gedragen. Onze mensen herkennen zichzelf in jou. Je bent misschien niet haantje-de-voorst, misschien niet de brutaalste, maar wel iemand met een bonzend hart voor rechtvaardigheid, voor iedereen die strijdt voor een sociaal Nederland. Iemand die wars is van politieke spelletjes, iemand die altijd eerlijk is, een echte kameraad. Bij iemand met zo'n staat van dienst past natuurlijk maar één ding, de hoogste onderscheiding binnen onze partij, de Gouden Tomaat. Emile, een Gouden Tomaat voor jou! Dames en heren, een groot applaus voor Emile!

Ook Emile en zijn vrouw houden van reizen, vooral van New York. Dus wij gaan jullie een tijdje naar New York sturen. Emile, alsjeblieft, een reisje naar New York voor jullie allebei. [Groot applaus vanuit de zaal.]

Emile Roemer

Dank jullie wel! Natuurlijk raakt je als je gewaardeerd wordt om wat je doet. Maar ik weet dat wat je ook doet, je doet het nooit alleen. Met elkaar hebben we een partij opgebouwd die klaar staat voor al die mensen die op ons rekenen. De afgelopen tientallen jaren heeft er een enorm rechtse wind door Europa en Amerika gewaaid, waardoor een kleine groep superrijken het voor het zeggen heeft gekregen en alle winsten in eigen zak heeft kunnen steken. Daardoor heeft de overgrote meerderheid niet de kans gekregen om zich te ontplooien. Veel mensen vallen helemaal buiten de boot. De SP is opgericht om dat tij te keren. Ik ben er trots op dat ik de afgelopen jaren leiding heb mogen geven aan die strijd. Maar dat had ik niet kunnen doen zonder jullie en al de andere onvermoeibare activisten die dag en nacht klaar staan voor de goede zaak. Dus mijn dank is vooral aan jullie, want jullie maken de partij. En natuurlijk kon ik de afgelopen jaren niet partijleider zijn zonder de steun van mijn meiden, mijn vrouw en mijn twee dochters, die mij vaak hebben moeten missen. Dank jullie wel voor jullie onvoorwaardelijke steun! Wellicht ben ik vanaf nu wat vaker thuis... Wellicht, want er is nog werk zat. Ik blijf mij namelijk, zolang ik kan, inzetten voor deze fantastische partij. Tot slot nog een opmerking. Toen Jan de Wit stopte alsof Kamerlid, kreeg ik van hem een heel bijzonder cadeau, niet voor mijzelf, maar als symbool: een mijnwerkerslamp. Om het vuur brandende te houden, hebben we elkaar keihard nodig. Hij heeft mij de opdracht gegeven om het vuur voor de SP brandende te houden. Ik wil met ongelooflijk veel plezier nu niet het stokje overdragen aan de kanjer die hier naast me zit, maar deze mijnwerkerslamp. Lilian, alsjeblieft! Zorg dat het socialistisch vuur gaat branden als nooit tevoren. [Groot applaus]

Ron Meyer

Emile, nu dacht jij natuurlijk dat we klaar waren met jou... Maar we hebben nog een allerlaatste verrassing voor je. Emile, die is voor jou: het Metropole Orkest speelt jouw favoriete muziek! Geniet ervan.

[Muzikaal intermezzo Metropole Orkest]

[Dit congres werden de nominaties voor de Paul Peters Fotoprijs bekend gemaakt. Deze prijs voor de beste sociale fotografie is een ode aan de veel te vroeg overleden Paul Peters.]

Mariska ten Heuw

Goedemiddag allemaal. We gaan zo verder met de behandeling van het congresstuk. De congrescommissie komt zo aan het woord om de beantwoording in eerste termijn te doen. De commissie krijgt daar 20 minuten de tijd voor. We willen Ronald van Raak op het podium vragen om namens de congrescommissie het spits af te bijten.

Beantwoording door congrescommissie in eerste termijn

Ronald van Raak

Bedankt voor jullie goede inbreng tijdens de bespreking van het congresstuk. Dank je wel ook voor William, vanwege zijn warme woorden voor de vakbond. Het gaat om voorstel 1.54 van Hengelo. Dat bevelen wij van harte aan. Er is ook opgemerkt dat er eigenlijk weinig is overgenomen door de congrescommissie, maar dat heeft natuurlijk ook te maken met het feit dat we deze discussies al heel lang voeren, en we het nu hebben over de tweede versie van het congresstuk. Dat betekent dat we heel veel voorstellen, die eerder zijn gedaan vanuit de afdelingen en de regio's, al hebben overgenomen.

U weet allemaal dat ik van ideologische discussie hou. Maar we hebben vandaag een organisatorisch congres. We stellen dus geen nieuw verkiezingsprogramma of beginselprogramma vast. Toch bleek tijdens de vele discussies die we de afgelopen hebben gevoerd, dat veel onze leden toch de behoefte hebben om onze beginselen nog eens goed tegen het licht te houden en aan te passen aan actuele ontwikkelingen. Dat begrijp ik wel, want *Heel de Mens* is geschreven in 1999, en sindsdien is er veel veranderd. Daarom hebben we ook een voorstel voor een toevoeging, voorstel 2.6, waarin we besluiten – als jullie dat goedkeuren – dat er een actuele aanvulling moet komen op *Heel de mens*. De discussie daarover gaan we dan ook heel uitgebreid voeren in onze partij, met alle leden en in alle afdelingen. Ik zie daar ontzettend naar uit. Maar sommige voorstellen die gedaan zijn tijdens de bespreking van het congresstuk – met name motie 16 van Rotterdam, motie 1 van Roosendaal, amendement 2.58 van Deventer – die lopen op deze discussie vooruit. Ik stel voor dat wij hier vandaag vaststellen dat we die ideologische discussie gaan voeren, maar dat betekent ook dat we nu nog moeten wachten om ideologische conclusies te trekken. Daarom raden wij deze moties en dit amendement af. Maar we zien natuurlijk wel ontzettend uit naar de bijdragen Corné, Johan en Ramona tijdens het komende ideologische debat.

Willem uit Vlaardingen vindt dat we ons niet alleen moeten uitspreken tegen oorlog, we moeten ons ook positief uitspreken voor vrede. Natuurlijk zijn wij voor vrede. Maar we zijn vooral heel, heel, heel erg tegen oorlog, de bron van alle kwaad. Daarom vind ik het beter, scherper, zoals het er nu staat. Daarmee zeggen we tegen deze immorele, asociale en gevaarlijke buitenlandpolitiek zijn.

Chris uit Amsterdam had een pleidooi voor voorstel 1.69. Natuurlijk is het helaas zo dat wij in ons land nog ontzettend veel discriminatie hebben. Als jongeren die goed de taal spreken, een goede opleiding hebben gehad en klaar staan om zich in te zetten voor onze samenleving, toch geen baan kunnen vinden, als een rapper alle vrouwen hoeren noemt, als salafisten prediken tegen onze rechtsstaat... dan moeten wij strijden tegen discriminatie, in de politiek, in de media en op straat. Daarin heeft onze partij een lange traditie, bijvoorbeeld de steun voor Mandela in zijn strijd tegen apartheid. Gelukkig hebben wij in ons land geen apartheid, waarbij een groep mensen door de wet tot tweederangsburgers wordt bestempeld. Maar er is helaas nog wel veel discriminatie. En die bestrijden we. En daarvoor hebben we heel voor voorgestellen gedaan in ons verkiezingsprogramma. En dat staat ook in onze beginselprogramma. Maar wijzigingsvoorstel 1.62 wil een actieplan tegen apartheid. En in die formulering kunnen wij dat niet steunen, omdat wij – gelukkig maar – niet het Zuid-Afrika van vroeger zijn.

In het debat over de mensen die moeten vluchten voor oorlog en geweld hebben wij als SP ook een bijzondere positie. Als socialisten blijven wij altijd kijken naar de echte oorzaken: gebrek aan perspectief, enorme ongelijkheid, oorlog en geweld. Dat betekent dat wij als socialisten moeten blijven investeren in de opvang van vluchtelingen, zowel hier als in de regio. Maar als socialisten moeten er ook op blijven hameren dat kapitalisme een van de hoofdoorzaken is van grote vluchtelingenstromen: de oneerlijke handel, de sociaal-economische race naar de bodem, de foute oorlogen in Irak en Afghanistan. De mensen die vluchten voor oorlog en geweld, moeten we opvangen, in Europa, dus ook in Nederland. Drenkelingen op zee en mensensmokkel moeten we altijd zien te voorkomen. En als erkende vluchtelingen het recht hebben om hier te verblijven, dan

moeten we dat ook goed organiseren. We moeten dan solidariteit betonen in heel Europa en solidair zijn met de gemeentes waarin mensen opgevangen worden. We moeten ervoor zorgen dat mensen goed kunnen integreren, goed de taal kunnen leren, aan het werk kunnen. En dat dat altijd gebeurt in goed overleg met de lokale gemeenschap waarin de vluchtelingen terechtkomen. Dit staat allemaal in ons beginselprogramma en verkiezingsprogramma. Daarom willen wij motie 15 niet overnemen, deels omdat die motie niet past in dit organisatorisch congres, maar vooral omdat we dit al vastgelegd hebben.

Een ander voorstel, van Piet uit Rotterdam, is wijzigingsvoorstel 2.54. Dat gaat over onze geschiedenis. Ik vind die aandacht voor onze geschiedenis volkomen terecht, want wat hebben wij toch een fantastische partij! Als ik al die oudgedienden daar zie zitten, dan besef ik hoe rijk onze geschiedenis is. En in 2022 bestaan wij 50 jaar! De congrescommissie vindt ook dat we dat groots moeten vieren en groots moeten vastleggen, in woord en in beeld, in boeken, films, alle mogelijke manieren. Dat is een voornemen dat wij op dit organisatorisch congres moeten vastleggen. Daarom hebben wij nog eens extra goed gekeken naar de tekst van Piet uit Rotterdam. En die vinden wij wel iets te specifiek. Maar we willen als congrescommissie wel heel graag toezeggen dat we die geschiedenis van de SP gaan vastleggen en dat we gaan laten zien hoe trots we daarop zijn. En dan geef ik nu graag het woord aan Lieke Smits.

Lieke Smits

Goedemiddag beste partijgenoten. Allereerst ben ik erg trots en vereerd om hier te staan als jullie nieuwe secretaris. Dank voor jullie steun, en heel veel dank voor Hans, voor alles wat hij de afgelopen jaren heeft gedaan. Onze partij kent veel uitdagingen. We willen meer leden, we willen een grotere beweging bouwen, we willen aanvallende campagnes, zoals Bart uit Nijmegen ons nog eens op het hart heeft gedrukt. We willen ons telefoonteam uitbreiden, we gaan een kunst- en cultuurcollectief opzetten, en we starten met een campagnelab. Dit staat allemaal opgesomd in het prachtige stuk dat we vandaag bespreken. Gezien al deze grote opdrachten, hoop ik toch een beetje op begrip van de afdeling Cuijk als wij het aanpassen van de naam van ons Wetenschappelijk Bureau niet bovenaan dit lijstje zetten. Wat wel absolute prioriteit heeft, is dat we gaan groeien. Wij moeten meer mensen aan onze beweging en partij verbinden. Daan heeft daar een fantastisch pleidooi voor gehouden deze ochtend. Hij gaat van schimmel naar socialisme. Ik wil graag van schimmel naar meer supporters, en daarom doen wij het voorstel voor het proeflidmaatschap. Ik denk dat de afdeling Groningen en de congrescommissie het eigenlijk erg eens zijn. We willen allebei meer mensen bij onze partij betrekken. Daar kunnen bijvoorbeeld welkomstpakketten een mooi middel voor zijn, zoals de afdeling Groningen goed uitlegt, en daar zijn wij het ook mee eens. Waar ik het ook mee eens ben is dat dit niet alleen een plicht van de landelijke partij is. Sterker nog, in eerste instantie is het altijd de verantwoordelijkheid van de afdeling om ervoor te zorgen dat je groeit. Wat mij betreft schrappen we het voorstel van het proeflidmaatschap niet maar vullen we het aan met de wijze woorden van Groningen en zorgen we er op die manier voor dat we nog meer mensen bij onze partij betrekken. Ik ben daarom enorm trots op de afdeling Oss: 50 leden in een half jaar tijd erbij door actief de buurten in te gaan! Fantastisch, laten we daar allemaal een voorbeeld aan nemen! Maar mensen erbij betrekken doen we ook met ons telefoonteam, dat avond aan avond mensen belt en als lid inschrijft. Ik ben ook trots op de afdeling Groningen met hun Asa. Wij gunnen iedereen buurtbewoners zoals Asa, en we gunnen iedereen een afdeling die zo actief nieuwe mensen erbij betreft en inschrijft.

Ake uit Hoorn vroeg: moeten we niet permanent evalueren wat wij doen en waarom mensen weggaan uit onze partij? Daar ben ik het absoluut mee eens. En daarom doen wij dat nu ook al. We onderzoeken altijd waarom mensen hun lidmaatschap opzeggen en wat zij vervolgens gaan doen? Dat moeten we blijven doen: we moeten die mensen blijven opbellen, bezoeken, en met ze in gesprek blijven, om van hen te leren. Als er afdelingen zijn die dat nog niet doen, dan wil ik hen nu op het hart drukken om daar zo snel mogelijk werk van te maken. Dit is een verantwoordelijkheid

van ons allemaal. Als alle afdelingen die verantwoordelijkheid nemen, hoeven we dat niet via één grote evaluatie te doen.

Jos hield hier een fantastisch pleidooi voor het VN-verdrag. Jos zei ook al iets over het verkiezingsprogramma. Daarin stond namelijk: "Wij maken vaart met de uitvoering van het VN-verdrag inzake de rechten van mensen met een beperking." Volgens mij kan het niet beter verwoord worden dan in hoofdstuk 7, paragraaf 6, van het verkiezingsprogramma dat wij vorig jaar hebben aangenomen. Wat mij betreft hoeven we dat vandaag dus niet opnieuw vast te stellen. Want ons verkiezingsprogramma geldt niet alleen voor onze Tweede Kamerfractie, nee, dat is de leidraad voor onze hele partij voor de komende jaren. Het staat als een huis. Onze mening over het VN-verdrag staat als een huis. Dus volgens mij is daar geen enkele twijfel over.

Ook is er een verzoek gedaan voor een evaluatie van de verkiezingscampagne en de resultaten van de Tweede-Kamerverkiezingen. Volgens mij hebben we dat al gedaan, in de afdelingen, op regioconferenties, op de Partijraad, in alle geledingen van de partij. Het verzoek was ook om het Wetenschappelijk Bureau voor die evaluatie in te zetten. Ik zou zeggen, aansluitend bij het voorstel van de afdeling Nijmegen, laten wij ons Wetenschappelijk Bureau vooral inzetten voor onze aanvallende alternatieven. Daar worden we sterker van. De evaluatie hebben we al gedaan. Laten we nu dan vooral vooruit kijken en ervoor gaan zorgen dat we winst gaan boeken. En nee, lieve Daan, daarmee beperken we ons Wetenschappelijk Bureau niet tot een alternatieve rekenkamer. Het is veel meer dan dat. Maar het helpt onze alternatieven wel als we ze goed met cijfers kunnen onderbouwen, en als ons Wetenschappelijk Bureau daarbij een bijdrage kan leveren, dan doen we dat natuurlijk.

Machiel uit Súdwest-Fryslân hield een verhaal over deelname. Ik wil daarbij opmerken, Machiel, dat onze partij daarbij altijd een middel is, het nooit een doel op zich. En als je het mij vraagt, dan is onze partij al helemaal geen blokkade voor echte socialisten. Daar ben ik het volstrekt niet mee eens.

Venray stelt voor om de afdracht te gaan evalueren. Maar de raadsleden moeten nog gaan beginnen met de nieuwe afdrachtregeling. We hebben de vorige evaluatie net afgerond. We zijn het absoluut met jullie eens dat de afdracht altijd kritisch tegen het licht gehouden moet worden. Maar laten we de nieuwe afdrachtregeling eerst even een kans geven in de praktijk. Dan kunnen we deze over een tijdje gaan evalueren. Nu heeft dat nog niet zoveel zin.

Afdeling Middelburg stelde voor om meer reiskosten te vergoeden. We hebben in het congresstuk ook opgenomen dat we de bijdrageregeling voor afdelingen uitgebreid gaan evalueren in het voorjaar. Het lijkt me slim om het punt van de reiskosten daarbij te betrekken, omdat je die reiskosten niet los kunt zien van de bijdragen die afdelingen op alle fronten krijgen.

Er is ook nog aandacht gevraagd voor een aantal voorstellen die gaan over de eenheid in onze partij. Ik hoorde vanochtend Ron zeggen: "Discussie voeren we binnen de partij, strijd voeren we daar buiten." Volgens mij is dat de allereerste omschrijving van het voorstel dat in ons congresstuk staat. Dit is van het allergeenste belang voor onze partij, dus laten we die lijn voortzetten.

Tot slot, ik was vorige week te gast bij de afdeling Hengelo, die voorop loopt in de strijd voor de werkgelegenheid bij Siemens. Henke vertelde hier vanochtend over de strijd van de afdeling Oss. Gisteravond hield Sandra samen met duizenden anderen, waaronder heel veel SP'ers, een protestmars tegen de gaswinning in Groningen en de schade daardoor. Onze partijgenoten lopen dus constant voorop in de strijd, voor goede banen, voor een veilige buurt, voor een mooi thuis waar iedereen zich veilig voelt, waar kinderen goed op kunnen groeien. Ik ben apetrots dat onze afdelingen daarin voorop lopen. Dus ga daar vooral mee door.

Spencer Zeegers

Goedemiddag! Een heel belangrijk onderwerp dat ook ter berde is gebracht is het onderwerp scholing en het delen van kennis binnen onze partij. Daarover zijn meerdere voorstellen gedaan. Zo is er gevraagd of we bij onze scholingen meer aandacht kunnen besteden aan actuele onderwerpen.

Een andere spreker noemde in dat verband bijvoorbeeld de Wmo, de WLZ en alle veranderingen op het terrein van de zorg. Wij nemen die oproepen graag over. Maar we voegen daar zelf nog een oproep aan toe. We roepen de afdelingen op om vooral ook zelf aan te geven waar zij meer over willen weten. Er zijn ook nog andere opmerkingen gemaakt, en voorstellen gedaan, over het S-team en de noodzakelijke investering daarin. Juist de afgelopen twee jaar is er heel veel geïnvesteerd in het S-team, niet alleen in groei, maar juist ook in inhoud. Er is bijvoorbeeld flink meer aandacht gekomen voor didactiek. Je kunt op SPnet de prachtige traingskits bekijken.

Marnik uit Leeuwarden nam aanstoot aan het gebruik van het woord “bonus”. Laat ik hier opmerken dat “bonus” alleen maar staat voor het woordje “goed” en het tegenovergestelde betekent van “malus”. Natuurlijk kennen wij in onze samenleving een complete foute bonuscultuur. Wij vinden het de hoogste tijd dat daar een andere bonuscultuur tegenover komt te staan waarin we dat wat goed is écht waarderen, met bonussen voor buschauffeurs, voor thuiswerkers, voor schoonmakers – en ook voor die afdelingen die met extra inzet nieuwe afdelingen oprichten en daarmee onze partij verder vooruit helpen. Wij zijn voor zo’n bonuscultuur, en we vinden dat we daarop trots mogen zijn.

De congrescommissie vindt dat er door een aantal afgevaardigden met gedrevenheid is gesproken over onze strijd voor de positie van ouderen. Dat waarderen we zeer en we nemen hun voorstel dan ook graag over. Het probleem is alleen dat er een amendement ligt dat veel verder gaat dan alleen maar het veranderen van het woord “problemen” naar “positie”. Wij kunnen dus niet anders dan dat voorstel ontraden, omdat het naar onze mening veel te gedetailleerd is. Natuurlijk blijven wij op allerlei manieren, zowel lokaal als landelijk, actief voor ouderen. Daar wil ik graag twee voorbeelden van noemen. Bijvoorbeeld een actie door de afdeling Den Bosch om samen met mensen te knokken voor het behoud van het seniorenlabel van hun woningen. En bijvoorbeeld de steun van afdeling Uden voor een grote groep ouderen die woningen willen realiseren waarin zij voor hun eigen zorg kunnen zorgen. Door dergelijke acties versterken wij voortdurend de positie van ouderen.

Er is ook gezegd dat er in het congresstuk wel veel aandacht is voor ouderen maar niet voor jongeren. De congrescommissie vindt het niet goed om een tegenstelling tussen ouderen en jongeren op te roepen. Zoals in het congresstuk staat, we moeten juist de samenhang tussen de generaties bevorderen. Dat jongeren wel in hoofdstuk 3 aan bod komen maar niet in hoofdstuk 1 heeft hiermee te maken dat wij onze ROOD-jongeren echt niet hoeven uit te leggen hoe belangrijk onze strijd is.

Er is ook een voorstel gedaan voor een database. Eigenlijk vind ik het een foute naam voor iets wat wel heel belangrijk is voor onze partij, namelijk hoe wij van elkaar kunnen leren, hoe kunnen wij kennis delen. Wat de congrescommissie betreft, gaat het daarbij vooral om het bij elkaar brengen van mensen, niet om het bij elkaar brengen van papieren. In het congresstuk stellen we daarom ook voor om het makkelijker te maken voor raadsleden om elkaar te vinden, zodat zij hun kennis kunnen delen. Ook ons S-team gaat daarmee aan de slag. Maar wij zijn niet voor een heel uitgebreide database, want die moet je niet alleen eerst maken maar vervolgens ook elke week moet actualiseren. We gaan in ieder geval wel een lijst maken van mensen die de gewenste kennis kunnen delen, zodat all raadsleden en partijleden daar wat aan hebben.

Er is een voorstel gedaan door afdeling Arnhem om Spnet ook voor lokale agenda’s, besluitenlijsten en dergelijke te gebruiken. Daar is de congrescommissie niet voor. Dat is vooral een zaak van de afdelingen zelf, om dat op de voor hen beste manier te regelen.

Arjan Vliegenthart

Dank aan de congrescommissie voor hun beantwoording. De sprekers uit de eerste termijn die in de tweede termijn nogmaals het woord willen voeren, nodig ik uit om zich te melden bij Marloes of Lieke. Ondertussen gaan we kijken en luisteren naar een bijdrage van ROOD.

[Intermezzo ROOD]

Bespreking congresstuk *Voor Elkaar* in tweede termijn

Arjan Vliegenthart

Voor de tweede termijn hebben zich acht sprekers gemeld. Volgens mij – en dat is een compliment aan de congrescommissie – zijn dat er nog nooit zo weinig geweest. Elke spreker krijgt een minuut. De eerste spreker is Ramona uit Rotterdam. Ramona, aan jou het woord.

Ramona Cairo (Rotterdam)

Beste partijgenoten, dank voor jullie aandacht nogmaals. Motie 16 trekt geen voorbarige conclusies. Het roept juist op om de discussie te starten en een socialistische visie te ontwikkelen op racisme en discriminatie, of dat nou gebeurt in de herziening van *Heel de Mens* of niet. Afdeling Rotterdam wil dat we nu in ieder geval de discussie aangaan. We kunnen het ons niet voorstellen dat wij de socialisten hier dan in meerderheid tegen zullen zijn. We verwachten dan ook dat op z'n minst de strekking van de motie wordt overgenomen. Dank jullie wel.

Chris Hesse (Heerlen)

Dank aan de congrescommissie voor de beantwoording. Tijdens de eerste termijn sprak ik over acties en afdelingen. Heerlen is vooral van het 'mouwen oprollen en doen'. Maar laten we vooral niet vergeten om de verdieping te zoeken. Die verdieping wordt ingezet door dit congres. Dat doen we niet voor onszelf, maar met z'n allen voor elkaar. Dank jullie wel.

Joep Gielens (Venray)

Ik wil het graag weer hebben over voorstel 3.28, over de afdrachtregeling. In de eerste termijn vroeg ik aan de congrescommissie welke termijn voor evaluatie van de afdrachtregeling zij redelijk vindt. Wat ik van de congrescommissie hoor is "Tja, we beginnen eerste met de nieuwe afdrachtregeling, en dan zien we wel..." Terwijl ik tegelijkertijd hoor dat we zaken goed moeten organiseren. En dan lijkt me een overgangperiode van vier jaar redelijk. Wij stellen dus voor om na afloop van de komende raadsperiode de afdrachtregeling te evalueren, niet alleen met de raadsleden, maar met alle partijleden. Ik vraag daarom nogmaals jullie steun voor voorstel 3.28.

Johan van der Veen (Deventer)

Het voorstel 1.63, met betrekking tot de pensioenen, haalt het niet. Ik zou daarom toch willen voorstellen dat de Kamerfractie en de afdelingen heel veel aandacht aan dit onderwerp besteden. Er gaat namelijk geen dag voorbij of de neoliberale pers laat weten dat het slecht gaat met de pensioenen. En de pensioenbazen zelf, die eigenlijk de belangen van de mensen moeten behartigen, doen er ook geen bal aan. Mevrouw Wortmann van het ABP is tegelijk ook commissaris bij Aegon. Met andere woorden: we worden vernachield waar we bij staan. En dit voorjaar is cruciaal in de pensioenkwestie. Het is het laatste systeem dat solidair en collectief is. We willen toch niet dat dat systeem wordt overgeheveld naar de private verzekeraars! Dat zou een schande zijn, en dat moeten wij als SP niet dulden. Wij moeten dus de barricaden op!

Gerrit-Jan Souverein (Oude IJsselstreek)

Ik wil het nogmaals hebben over wijzigingsvoorstel 2.49, de databank. Mij is niet helemaal duidelijk wat nu het standpunt is van de congrescommissie. In eerste instantie werd het afgewezen. Vervolgens werd er gezegd: "We gaan een lijst opstellen." Voorstel 2.49 betekent niks anders dan een zeer stevige ondersteuning voor raadsleden zodat zij hun werk effectiever en makkelijker kunnen doen. En ja, daar moet je tijd in steken, ja, je moet z'n database onderhouden, en ja, misschien kost het ook wel wat geld. Maar het gaat erom wat het oplevert. Daarom wil ik graag een duidelijker antwoord op ons voorstel. Wordt het nou gesteund of niet?

Willem de Man (Vlaardingen)

Ik wil graag de congrescommissie bedanken voor de beantwoording. Maar we zitten nog een beetje met voorstel 1.43 in onze maag. Natuurlijk zijn we tegen oorlog. Maar het is wel de realiteit. Afdeling Vlaardingen heeft altijd begrepen dat de SP wel tegen oorlog maar geen pacifistische partij is. Daarom hebben we de plicht om mensen te helpen die in het nauw komen te zitten. En soms doe je dat door je spierballen te laten zien. En dan kun je niet op je stoel blijven zitten en zeggen: "We zijn tegen oorlog." Je moet soms ingrijpen. Dat is onze menselijke plicht.

Piet Koole (Rotterdam)

Beste partijgenoten, afdeling Rotterdam is heel blij dat de congrescommissie bijzonder positief is over motie 15. Maar wij zijn het niet helemaal eens met het idee dat de motie overbodig zou zijn. Rechtse partijen doen als wij veranderd zijn in ons standpunt over vluchtelingen. Daarom vinden wij het belangrijk dat we vandaag op dit congres nogmaals laten horen dat wij niet veranderd zijn van standpunt, dat wij voor barmhartigheid staan en voor het besluit dat wij twee jaar geleden als congres hebben genomen. Dus laten we vandaag voor motie 15 stemmen.

Paul Grevelt (Cuijk)

Ik wil graag nog wat zetten over voorstel 1.29. We hebben dat gedeeltelijk ingetrokken. We hebben ons netjes aan de regels gehouden, maar het stoplicht springt steeds op rood vlak voor mijn neus. Wat betreft de naam van het Wetenschappelijk Bureau, natuurlijk heeft dat geen prioriteit, maar we doen heel veel dingen die geen prioriteit hebben. En wanneer wordt zo iets dan wel een prioriteit? Ik denk nooit. Maar ik vind het wel jammer.

Paulien Lunter (Arnhem)

Nogmaals over wijzigingsvoorstellen 2.49 en 3.24. Wij sluiten ons aan bij de woorden van Gerrit-Jan van Oude IJsselstreek. Het gaat om een concrete databank, niet om het contact leggen onderling met de huidige bestaande middelen. Het gaat erom dat we centraal de kennis kunnen delen om efficiënter te kunnen samenwerken. Nu is het al moeilijk, zoals gebleken is, om afdelingen te bereiken via mailadressen, want die werden niet gegeven aan de afdeling Arnhem in verband privacy. Dus hoe kunnen wij nu contact leggen met andere afdelingen? Stem daarom voor 2.49!

Thomas van Halm (Leiden)

Goedemiddag, ik wil nog even terugkomen op ons wijzigingsvoorstel 1.55. Daarop antwoordde de congrescommissie dat jongeren niet hoofdstuk 1 worden genoemd omdat we vooral van jongeren moeten leren en dat jongeren daarom in hoofdstuk 3 aan bod komen. Ik ben het natuurlijk eens dat de partij heel veel van jongeren kan leren. Maar het is nog steeds zo dat ook jongeren heel veel problemen hebben. Dus we moeten ook de strijd voor hen aangaan, en niet alleen voor ouderen. Van ouderen kunnen we ook leren, net als van jongeren. Voor ouderen strijden we, dus waarom dan niet voor jongeren.

Mariska ten Heuw

Dank je wel! De leden van de congrescommissie gaan zich nu beraden. Zij komen in tweede termijn bij ons terug met hun antwoord. In de tussentijd gaan wij luisteren naar Tiny Kox die de Rooie Reus Prijs gaat uitdelen.

[Tiny Kox maakt de winnaar bekend van de Rooie Reus Prijs 2018: de Groninger Bodem Beweging.]

Arjan Vliegenthart

De programmacommissie is aan zet voor de beantwoording in tweede termijn. En daar krijgt de commissie als geheel tien minuten voor. Ronald, als eerste het woord aan jou.

Beantwoording door congrescommissie in tweede termijn

Ronald van Raak

Ten eerste wil ik excuus maken aan Willem, want Willem hadden wij gewoon verkeerd begrepen. We dachten dat Willem stond af te geven op onze jongens in het leger, maar hij bedoelde het tegenovergestelde. Wat hij vooral bedoelt is dat we moeten stoppen met sturen van onze soldaten op onmogelijke missies, in illegale oorlogen, om onze straaljagers steden kapot te laten bombarderen, en landen tegen elkaar op te zetten. Maar wat Willem ook bedoelt is dat wij wel een leger nodig hebben op het moment dat we vrede kunnen bereiken en om die vrede te handhaven, en desnoods af te dwingen. Daar zijn wij het van harte mee eens. Toch vinden we zijn tekstvoorstel in 1.43 geen verbetering. Maar we delen het idee erachter.

Ik zie ontzettend uit naar de discussie met Ramona en Piet de komende tijd. We gaan een ideologische discussie voeren. Ik denk dat dat een ontzettend goede discussie wordt, waar heel veel partijleden aan mee gaan doen. Piet zegt over motie 15 dat Rotterdam daarmee wil aangeven dat ons standpunt niet gewijzigd is. Maar we gaan natuurlijk niet al onze standpunten die hetzelfde blijven, in een organisatorisch stuk opnemen. De motie is ook ideologisch van aard en hoort dus echt thuis in het ideologische debat dat we gaan voeren. Bovendien is er een heel hoofdstuk van ons verkiezingsprogramma dat hieraan gewijd is. Dus waarom zouden we nogmaals zeggen wat we al heel duidelijk gezegd hebben? Voor motie 16 van Ramona geldt eigenlijk hetzelfde. Dat is een ideologische motie. De bespreking daarvan hoort thuis in het ideologische debat dat we gaan voeren.

Lieke Smits

Beste partijgenoten, Joep uit Venray zei: "Ik wil toch echt van de congrescommissie weten wanneer we de nieuwe solidariteitsregeling gaan evalueren." Ik wil nog een keer tegen Joep zeggen dat ik er niet voor ben om nu een moment af te spreken. De regeling moet nog ingaan, de nieuwe raadsleden krijgen daar binnenkort mee te maken. Wat de commissie betreft gaan we eerst kijken hoe dat loopt. Als er over een half jaar reden is om een evaluatie te starten, dan doen we dat, dan spreken we dat met elkaar af op de Partijraad. Als die noodzaak er over vier jaar is, dan doen we het dan pas. Dat besluit nemen we met elkaar. Maar nu is daar echt nog niet het moment voor, aangezien we net de vorige evaluatie hebben afgerond.

Paul uit Cuijk zegt: "Jullie vinden de nieuwe naam voor het Wetenschappelijk Bureau geen prioriteit, maar we doen wel meer dingen die geen prioriteit hebben." Ik wil straks bij de borrel heel graag van Cuijk horen wat wij allemaal aan onnozele dingen dan doen. Maar ik laat dit graag over aan het congres. Wat mij betreft hoeft dit voorstel niet overgenomen te worden, maar als de afgevaardigden daar anders over denken dan horen wij dat graag bij de stemming.

Tot slot, Chris uit Heerlen hield een fantastisch betoog voor het verdiepen van onze strijd. En daar zijn wij als commissie het natuurlijk helemaal mee eens.

Spencer Zeegers

Ik was in eerste termijn nog een antwoord vergeten. Er zijn toen wat opmerkingen gemaakt over meebesturen door de SP. Er is toen de suggestie gewekt dat de SP "besturen" een vies woord zou vinden. Mijn antwoord daarop is: kijk eens naar voorstel 1.4. Dat begint met te benadrukken hoe trots wij zijn op onze bestuurders in provincies en gemeentes. Wij vinden besturen helemaal niet vies, het is een heel belangrijk middel om onze doelen dichterbij te brengen, met de nadruk op "middel". Het is dus geen goed op zich.

In de tweede termijn heeft Paul betreurt dat het amendement, dat hij samen met anderen heeft ingediend, niet ingekort kon worden. Tja, Paul, het spijt me, dat zijn de afspraken die we met elkaar gemaakt hebben op de Partijraad. Maar inhoudelijk zijn wij het wel eens. De opmerking die in het amendement zat was: "Kijk anders naar ouderen." De congrescommissie is het daar helemaal mee eens. Het gaat niet om een woord, het gaat erom dat ouderen meer zijn dan alleen de

eigenaren van problemen. Laten we afspreken dat we vooral op de inhoud met elkaar verder praten en actief zijn.

De opmerking van Johan, dat 2018 het laatste jaar is waarin we ons pensioenstelsel kunnen redden, heeft de congrescommissie zeer ter harte genomen. Daarom is het goed erop te wijzen dat onze nieuwe Kamerfractie, vaak in de persoon van Bart van Kent, volop deze strijd aangaat. Maar die strijd moet niet alleen gevoerd worden door onze Kamerfractie, ook in onze afdelingen moeten we ouderen blijvend mobiliseren voor hun belangen.

Wat betreft de databank, de congrescommissie deelt met de indieners van het voorstel de noodzaak om beter alle kennis te delen, om onze raadsleden en andere actieve leden beter toe te rusten met alle kennis die binnen de partij als geheel bestaat. We hebben al een voorstel gedaan om te beginnen met een lijst waardoor het makkelijker wordt om elkaar te vinden. Ik schrik eerlijk gezegd van de opmerking dat de afdeling Arnhem geen emailadressen zou krijgen. Die ervaring heb ik in ieder geval nooit gehad. Wij onderschrijven de noodzaak om het makkelijker te maken dat wij elkaars kennis kunnen delen. Alleen beginnen wij niet bovenaan, maar onderaan. Wij blijven het voorstel, zoals het er nu ligt, ontraden, maar we gaan wel beginnen met het opbouwen van een lijst om kennisdeling makkelijker te maken. Daarin zal ook het S-team een belangrijke rol vervullen. Tot slot, we hebben door de geweldige presentatie van ROOD daarnet kunnen zien hoeveel we van jongeren kunnen leren. De strijdlust die zij uitstralen spreekt mij nog steeds aan.

Mariska ten Heuw

Dank jullie wel, leden van de congrescommissie. We gaan zo pauzeren tot 15:45 uur. Direct na de pauze zullen we gaan beginnen met de stemmingen. Dat betekent dat u dan gaat stemmen over de 70 wijzigingsvoorstellen die nog voorliggen en de 15 moties. U doet er goed aan om tijdens de pauze op basis van het overzicht de stemmingen voor te bereiden. We hebben in de lunchpauze gehoord dat de mensen die hier achter de kathedraal stonden verwezen naar de nummers van de wijzigingsvoorstellen, maar omdat die numeriek in uw bundel staan was het soms lastig om die terug te vinden. In de pauze heeft u de tijd om goed in de bundel te kijken welke amendementen en moties u wilt steunen en welke niet. Mensen die wijzigingsvoorstellen hebben ingediend en die die willen intrekken, kunnen dat nog doen tot het moment van stemming. Zij kunnen zich daarvoor melden bij Marloes of bij Lieke. Ik zie u allemaal weer graag na de pauze voor de stemmingen.

Stemming over amendementen en moties congresstuk *Voor Elkaar*

Hoofdstuk 1

- 1.53 verworpen
- 1.58 verworpen
- 1.66 verworpen
- 1.36 verworpen
- 1.34 verworpen
- 1.7 verworpen
- 1.42 verworpen
- 1.65 aangenomen
- 1.78 verworpen
- 1.75 aangenomen
- 1.1 verworpen
- 1.67 verworpen
- 1.43 verworpen
- 1.15 verworpen
- 1.68 verworpen
- 1.69 verworpen
- 1.72 verworpen

-1.29 verworpen
-1.55 verworpen
-1.63 verworpen
-1.46 verworpen
-1.19 verworpen
-1.30 verworpen
-1.44 aangenomen
-1.48 verworpen
-1.21 verworpen
-1.70 verworpen
-1.54 aangenomen
-1.73 aangenomen
-1.77 verworpen
-1.32 verworpen
-1.74 aangenomen
-1.79 ingetrokken
-1.80 verworpen
-1.81 verworpen

Hoofdstuk 2

-2.50 verworpen
-2.15 verworpen
-2.23 verworpen
-2.1 verworpen
-2.16 verworpen
-2.56 verworpen
-2.22 verworpen
-2.55 verworpen
-2.12 verworpen
-2.2 verworpen
-2.4 verworpen
-2.5 verworpen
-2.53 verworpen
-2.58 verworpen
-2.3 verworpen
-2.49 aangenomen
-2.21 verworpen
-2.54 verworpen
-2.59 verworpen
-2.6 verworpen

Hoofdstuk 3

-3.12 verworpen
-3.2 verworpen
-3.28 verworpen
-3.14 verworpen
-3.15 verworpen
-3.19 verworpen
-3.1 verworpen
-3.22 verworpen
-3.9 verworpen

- 3.24 verworpen
- 3.20 verworpen
- 3.5 verworpen
- 3.29 aangenomen
- 3.30 verworpen
- 3.7 verworpen

Moties

- 1 Verworpen
- 2 Verworpen
- 3 Verworpen
- 4 Verworpen
- 5 Verworpen
- 6 Verworpen
- 7 Verworpen
- 8 Verworpen
- 9 Verworpen
- 10 Verworpen
- 13 Verworpen
- 14 Verworpen
- 15 Verworpen
- 16 Verworpen
- 17 Verworpen

Slottoespraak nieuwe fractievoorzitter Lilian Marijnissen

Partijgenoten, toen we als partij aan de voorbereiding van dit congres begonnen was het natuurlijk niet de bedoeling dat ik hier vandaag zou staan. Maar vandaag hebben we op fantastische wijze afscheid genomen van Emile. Ik weet nog goed dat we samen op het podium stonden in het Westerpark bij een grote zorgdemonstratie. Wat andere politici waren er ook. Na de demonstratie waren ze gelijk weg. Emile niet. Uitgebreid nam hij de tijd om met iedereen te praten. Om het verhaal van Erica, Ina, en Anja te horen. Toen we een jaar later in Bronckhorst in de Achterhoek het gemeentehuis bezetten was Emile er gewoon weer. Ging hij samen met de actievoerders boodschappen doen. Broodjes, melk en pindakaas. Er moest ook gewoon gegeten en gedronken worden. Keer op keer zag ik hoe groot het vertrouwen was wat deze zorgdames in jou hadden, Emile. Keer op keer zag ik dat ze weer dat ze straalden en hoop hadden als jij langs was geweest. Zo zijn er nog honderden, duizenden voorbeelden te noemen. Emile, dankzij jou zijn de fundamenten van onze partij stevig. Ik denk dat ik namens iedereen spreek als ik jou beloof dat we daar heel zuinig op zullen zijn. Emile, bedankt voor al je jaren in de frontlinie en ik hoop dat we als partij altijd een beroep op je kunnen blijven doen!

Partijgenoten, we leven in wereld waar de mensen die het tóch al goed hebben het alleen maar beter krijgen. Een wereld waar de grote bedrijven de macht hebben. En er alles aan doen om hun macht en rijkdom te beschermen. Rauw kapitalisme noemen we dat. Een rauw kapitalisme waarin 815 miljoen mensen in de wereld honger hebben. Terwijl de 500 rijksten er alleen al afgelopen jaar 1 biljoen bij kregen: 1000 miljard. Dat zijn een heleboel nullen! Door dit systeem moet 1 op de 10 mensen rondkomen van minder dan 2 dollar per dag. De allerrijksten pakken wat ze pakken kunnen. Ten koste van mensen die geen toekomst op kunnen bouwen omdat ze simpelweg daar de kans niet voor krijgen. Wij willen bouwen aan een eerlijke wereld. Door arme landen niet te plunderen maar te steunen bij de opbouw van een toekomst.

Maar wat doet het westen? Geen hulp maar permanente oorlogen, waardoor de wereld niet veiliger is geworden. Wat hebben de oorlogen in Afghanistan, Libië en Irak opgeleverd? Niet minder, maar meer terrorisme. Niet minder, maar meer mensen moeten op de vlucht. En inmiddels zitten

we in het Witte Huis opgescheept met iemand die drukker is met twitteren dan met besturen. Iemand die twittert dat hij de grootste heeft – de grootste atoombom, dat maakt het nog enger. Iemand die de tweedeling in de Verenigde Staten en in de hele wereld alleen maar vergroot.

Daarom moeten wij de strijd aangaan. Die permanente oorlogen moeten stoppen. Om mensen, waar je ook geboren bent, een toekomst te geven. Zodat niet de enkelen de vruchten plukken van de toegenomen rijkdom, maar iedereen.

Beste mensen, doordat kapitaal en markt de laatste decennia in ons land de vrije hand hebben gekregen, zijn de tegenstellingen vergroot. Tweederde van het vermogen is in bezit van de top 10 procent van het land. De andere 90 procent, de gewone man en vrouw, moet vechten om de rest. De directeuren van de grote bedrijven verdienen inmiddels 171 keer meer dan hun medewerkers. Achter die vriendelijke glimlach van Mark Rutte, gaat een ruwe werkelijkheid verborgen. Een openlijke aanval op onze verzorgingsstaat. Op onze lonen en sociale rechten. Op onze voorzieningen. Een aanval op onze beschaving.

En waar zien we dat beter dan in Groningen? Gisteren liepen, met onze Sandra voorop, duizenden mee in de optocht voor een veilig huis, een veilig Groningen. Groningers zijn in de steek gelaten, door Rutte die al jaren beloftes doet, maar in beloftes kun je niet veilig wonen. De Groningers zijn het vertrouwen verloren in de overheid, die niet aan hun kant bleek te staan, maar de kant koos van het groot kapitaal, de kant van Shell.

Als mensen de grip op die zekerheden verliezen, verliest men beetje bij beetje ook het begrip voor elkaar. Als de angst toeneemt, verdwijnt de empathie. Mensen die elkaars bondgenoot zijn, komen tegenover elkaar te staan. Als mensen dagelijks ervaren dat de overheid niet meer over ons algemeen belang waakt, niet aan de kant van de 90% staat, dan verdwijnt de samenhang uit onze samenleving. En beste mensen, laten we vandaag afspreken, dat accepteren wij dus niet. Wij laten mensen niet tegen elkaar uitspelen. Wij laten Nederland niet verdeeld achter.

Waar die aanval op onze beschaving toe leidt, heb ik gezien in mijn eigen Oss. Al veertig jaar staat hier den Bongerd, een middelbare school voor kinderen die net een extra zetje nodig hebben. De klassen zijn klein, net als het gebouw. Iedereen kent elkaar en dat geeft rust en vertrouwen, precies wat deze kinderen nodig hebben. De school is opgericht door de heer Toebast die hier, tot hij een tijdje terug overleed, bijna 40 jaar lang, directeur was. Maar: meneer Toebast is er niet meer en den Bongerd maakt ondertussen deel uit van een grote scholengemeenschap met een directie van buiten. Deze directie besloot: na veertig jaar moet den Bongerd dicht. Dit laten we niet gebeuren! We zorgen toch dat ons onderwijs er voor iedereen is? Dan moeten we er ook samen wat over te zeggen hebben. De basisschoolleeraren laten ons nu zien hoe je dat doet: de scholen terugveroveren. Laat Jan, Thijs, en al die andere leerkrachten ons inspireren, laten we hen steunen, en afspreken: wij rusten niet totdat ze gewonnen hebben!

Ik zal nooit vergeten dat ik in Delft was, in een verpleeghuis sprak met Anne, verzorgende daar. Het was een mooie dag, de zon scheen. Ik werkte toen als onderhandelaar bij de FNV. Terwijl ik met Anne aan het praten was over problemen met de roosters die de medewerkers daar hadden, zag ik dat haar blik afdwaalde naar een oudere dame in een rolstoel. Ik vroeg haar wat er aan de hand was. Die mevrouw, zei Anne, is al twee jaar niet meer buiten geweest, en het is zo een mooi weer. Ik schrok. En weet je wat nog het ergste is, zei Anne, dat geldt dus voor alle mensen op deze afdeling. De directeur van die zorginstelling die ik later sprak, vond dat het allemaal wel mee viel. Zij leefde in haar eigen wereld. Nog steeds verdient één op de vijf directeuren van een verpleeghuis meer dan de minister president.

Wij kwamen in actie. We haalden bijna een miljoen handtekeningen op voor Red de Zorg. We stonden in het Westerpark, in het Oosterpark, in de Achterhoek en in Den Haag. En met succes: 2,1 miljard wordt er nu geïnvesteerd in de verpleeghuizen. Een enorm succes, dankzij de tomeloze inzet van al die zorgdames, van Hugo Borst en Carin Gaemers, maar zeker ook dankzij jullie! Maar we zijn er natuurlijk nog niet. Daarvoor is de aanval op de zorg veel te hard geweest. Dit is dus de reden waarom we doorgaan. Doorgaan met onze acties voor zorg zonder marktwerking. Voor een

Nationaal ZorgFonds zonder eigen risico. Zodat het zorgpersoneel z'n werk goed kan doen. En iedereen de zorg krijgt die nodig is.

Beste SP'ers, mijn opa Piet werkte vanaf zijn 13^e tot zijn 65^e bij Organon. Eerst bij de Technische Dienst. Later als opzichter in het magazijn. En richting zijn pensioen, toen het fysiek allemaal wat zwaarder werd, stond hij in het fabriekswinkeltje. Mijn opa Piet was trots op Organon. Met de anticonceptiepil had hij zelf nooit veel te maken gehad, maar als hij erover vertelde was het alsof hij hem zelf had uitgevonden. Ik ben heel blij dat mijn opa Piet het einde van Organon niet mee heeft hoeven maken. Want Organon bestaat niet meer. Niet omdat het bedrijf slecht liep. Niet omdat er problemen waren. Nee, omdat de aandeelhouders meer winst wilden zien. Ons Organon werd verkocht aan Amerikanen. In vier jaar tijd kwam er drie keer een nieuw logo op de gevel. Na die jaren werd de onderzoeksafdeling gesloten en werden 2.200 mensen op straat gezet.

Ik heb van dichtbij gezien waar dit roofof kapitalisme toe leidt. De pijn, de woede, het verdriet was groot. En de machteloosheid als je moet toezien hoe jouw bedrijf en jouw toekomst kapot worden gemaakt. Waarom accepteren we dat nog langer? Wij laten de toekomst van onze bedrijven, onze steden en onze dorpen toch niet bepalen door aandeelhouders in Amerika? Daarom pakken wij de zeggenschap terug en geven de werknemers een beslissende stem bij overnames.

In mijn eerste dagen als fractievoorzitter was vaak de eerste vraag die mij gesteld werd: "Is je vader trots?" Ik ben in ieder geval enorm trots op hem, antwoordde ik dan, en hij misschien ook wel een beetje op mij. De opmerking die vaak volgde was: wat goed, een vrouw als een fractievoorzitter! Ik begrijp het wel. Maar wat hoop ik toch dat we in 2018 de discussie over gelijke rechten, kansen en beloningen voor vrouwen kunnen verbreden. In deze discussie gaat het nu vaak alleen over vrouwen aan de top. Dan komt Neelie Kroes van de VVD langs om te vertellen dat er meer vrouwen in de bestuurskamer van Unilever thuis horen. Daar is niks mis mee. Maar wat hebben de vrouwen die in de winkel staan, op de kantoren werken en onze kinderen lesgeven daar aan? Wie komt er op voor de 90 procent?

Dat doen wij dus en dat blijven we doen. Door niet te accepteren dat vrouwen minder betaald krijgen voor hetzelfde werk als mannen. De (vrouwelijke!) premier van onze zusterpartij in IJsland geeft het goede voorbeeld. Die voert een wet in om bedrijven aan te laten tonen dat man en vrouw evenveel verdienen. Niets staat ons in de weg om dit in Nederland over te nemen. Zowel de vrouwelijke premier als die wet bedoel ik dan.

Maar dan zijn we er nog niet. Als de kinderopvang zo duur is dat ouders minder gaan werken? Dan maken we de kinderopvang toch minstens twee dagen gratis? Dat kunnen we betalen als we de kinderbijslag inkomensafhankelijk maken. Want waarom krijgt een miljonair elk kwartaal kinderbijslag op zijn rekening? Dat merkt hij nog niet eens.

Lieve mensen, in wat voor wereld willen we dat onze jongeren opgroeien? Op dit moment hebben veel werkende jongeren een onzeker contract. Ze hebben geen zekerheid, en daarmee geen vrijheid om een bestaan op te bouwen. Wat we direct moeten regelen is een verbod op nulurencontracten. Want mensen, wat is dat voor iets raars? NUL = niks. Waarom staan wij contracten van niks toe? Waarom staan wij toe dat een hele groep mensen aan het begin van de maand nooit weet hoeveel geld aan het einde van de maand op de bankrekening staat? Het is rauw kapitalisme: alle risico's liggen bij de mensen en het groot kapitaal heeft de lusten.

Het is tijd om deze race naar beneden te keren. Zoals de fietsbezorgers van Deliveroo nu doen. Die dreigen vogelvrij te worden verklaard nu Deliveroo schijnzelfstandigen van ze wil maken. Zij zijn nu samen in actie gekomen. En natuurlijk steunen wij hen. Omdat wij niet alleen willen dat de fietsbezorgers van Deliveroo een eerlijke baan hebben, maar ook omdat dat beter is voor de samenleving als geheel. We mogen niet toestaan dat een hele volgende generatie, onze jongeren die nu gaan werken, zijn collega's als concurrenten moet zien. Als jij die bestelling hebt, heb ik hem niet en dus misschien minder loon. Wij mogen niet accepteren dat dit de nieuwe werkelijkheid is voor onze jongeren. We moeten investeren in zekerheid, juist voor onze jongeren!

Elke dag horen wij dezelfde verhalen van mensen die geen gouden bergen vragen, maar gewoon een fatsoenlijk bestaan. Voor deze 90 procent moet de SP er zijn. Van deze 90% zijn wij de

bondgenoot. Daarom openen wij de aanval op het rauwe kapitalisme. Maar dat kunnen wij niet alleen. Dat gaan we samen doen. Met optimisme en onverzettelijkheid pakken wij de zeggenschap terug en pakken we de ongelijkheid aan!

Partijgenoten, ik zie nog iets anders wat mij zorgen baart. Natuurlijk wist ik dat Wilders en zijn PVV een smerige uitsluitingspolitiek voeren. Als voormalig VVD-er verbaast het niet dat er geen partij zo vaak mee stemt met de VVD, als de PVV. Wilders heeft volop mee gewerkt aan de uitverkoop van ons land en geeft daar nu mensen met een ander geloof dan hij de schuld van. Terwijl Rutte het vuurtje aansteekt gooit hij er nog eens olie bovenop.

Af en toe hoor je Wilders in de Kamer tekeer gaan of stemmen we over de meest verschrikkelijke voorstellen van zijn hand. Gelukkig is er nooit een meerderheid voor, maar toch: elke keer weer als hij een compleet deel van onze bevolking weg zet, dan raakt me dat. En ik hoop en wil dat dat blijft. Ik wil me dan geraakt blijven voelen. Uitsluiting mag namelijk nooit, nooit normaal worden.

Behalve Wilders hebben we nu ook nog Baudet. Een bijzondere man, met zo weten we sinds kort ook bijzondere eetgewoontes. Voor 4.500 euro kan hij amper uit eten, zegt hij. En als hij dan met veel pijn en moeite een restaurant heeft gevonden, gaat hij er 5 uur zitten met een Amerikaanse racist. Zeg mij wie uw vrienden zijn en ik zeg u wie u bent, denk ik dan maar.

Beste mensen, Baudet en Wilders zijn op jacht naar de stem van de gewone man, maar strijden niet voor zijn belangen. In plaats daarvan wakkeren ze de tegenstellingen aan. Nooit mogen wij accepteren dat iemand wordt beoordeeld op zijn afkomst, in plaats van op wie hij is en wat hij doet. Helaas zien we die uitsluiting elke dag. Ik kan mij de frustratie van al die solliciterende jongeren met een niet Nederlands klinkende naam heel goed voorstellen. Je spreekt de taal perfect, je hebt je opleiding keurig afgerond, maar toch steeds weer die afwijzing, dat doet pijn.

Samenleven betekent dat iedereen mee kan doen. Maar ook dat je mee wilt doen. Dat je de Grondwet en de fundamentele waarden in ons land onderschrijft en uitdraagt. Wat zijn dan die waarden? Zijn dat het volkslied en de vlag? Nee, dat hoort bij ons land en onze historie. Maar onze waarden zijn toch echt wat anders. Wij zien een land op basis van menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit.

Dat we voor elkaar zorgen en naar elkaar omkijken. Dat je dus kunt vertrouwen op de overheid. De opgebouwde verzorgingsstaat. Dat je niet beoordeeld wordt op waar je vandaan komt, maar op wat je doet. Maar onze waarden zijn ook bevochten door de jaren heen. Want we hebben de afgelopen 100 jaar veel bereikt als het gaat om gelijke rechten van vrouwen. Zijn we er op dit vlak? Zeker niet! Maar de strijd die we hebben geleverd moeten we doorzetten. Vooruit. Nooit zullen wij als socialisten accepteren dat we op dit vlak een stap achteruit zetten. In ons Nederland zitten jongens en meiden samen in collegezalen. Je mag geloven wat je wilt, maar vrouwen die uitgaan zijn geen hoer. In ons Nederland staan we pal voor de rechten om hand in hand te lopen met degene van wie je houdt. Of het nu in Staphorst is of Kanaleneiland, van wie je ook houdt, dat kan in Nederland.

Menselijke waardigheid, gelijkwaardigheid en solidariteit als onderdeel van ons nationaal besef, als hoeksteen van onze nationale identiteit. Maar juist onder aanvoering van de zittende politici is ons nationaal besef verwaarloosd. Burgerschap is geen plat nationalisme. Het is veel meer dan dat. Het is een uitdaging om na te denken over dat wat wij gemeenschappelijk hebben, dat wat wij waarderen. Dat wat ons Nederland maakt en wat onze plek in de wereld is. En dat vraagt om betrokkenheid. Betrokkenheid van onze leiders bij onze samenleving. Maar juist die betrokkenheid, de bezieling, is verdwenen. En lieve partijgenoten, wij gaan die bezieling en betrokkenheid weer terugbrengen!

Beste SP'ers, het kabinet van de gewone man, zo noemde Rutte het. Waar halen ze eigenlijk het lef vandaan? Met welke gewone man spreekt dit kabinet, zo vraag ik mij af? Ik spreek namelijk nooit iemand die het een goed idee vindt om 1,4 miljard cadeau te doen aan buitenlandse beleggers. Ik moet de eerste stratenmaker nog spreken die doorwerken tot zijn 71e een goed idee vindt. Ik heb

nog niemand gesproken die het een goed idee vindt dat de energierekening flink omhoog gaat terwijl de meest vervuilende bedrijven van Rutte 7,6 miljard euro aan steun krijgen.

Wie het vertrouwen van mensen wil winnen, moet naar ze luisteren. Wie de empathie tussen mensen wil vergroten, moet werken aan zekerheid. Wie de samenhang wil terugbrengen, moet de tweedeling verkleinen. En dat doet Rutte niet. En het is precies wat wij wél gaan doen, te beginnen op 21 maart! Ik zie alle lokale kandidaten op het puntje van de stoel gaan zitten: natuurlijk, 21 maart. Het referendum. Dit referendum gaat ergens over: mag de overheid, zonder dat er ook maar één aanleiding is, inbreken in uw computer en alles van u opslaan? En de informatie dan ook nog delen met buitenlandse veiligheidsdiensten? Vindt u het een fijn idee dat uw foto's overal terecht komen? Dat de overheid elke website kan zien die u bezoekt?

We moeten alles in het werk stellen om aanslagen te voorkomen. Maar deze sleepwet helpt daar niet tegen. Helemaal brutaal is het dat Rutte alvast heeft aangekondigd dat hij het hele referendum wil afschaffen. Met de steun van de Democraten66. Zonder dat wij daar ook maar iets over te zeggen krijgt.

De democratie in handen van liberalen is de zeggenschap in handen van de rijken. Ook daarom moeten mensen op 21 maart gaan stemmen. Een stem tegen de sleepwet en voor onze democratie. Omdat wij onze democratische rechten niet zomaar mogen laten afpakken.

Op 21 maart laten wij zien dat we het verschil maken. Een SP in het gemeentebestuur maakt het verschil tussen investeren in ons algemeen belang of voordeeltjes voor de mensen die het toch al goed hebben. Een sterke SP maakt het verschil tussen wel of geen schimmelhuizen. Tussen huurverhoging of huurverlaging. Tussen wel of niet de zorg krijgen die je nodig hebt. Wij gaan dus alles op alles zetten om te zorgen dat er meer mensen dan ooit naar de stembus gaan. We gaan deur aan deur, straat voor straat en wijk voor wijk mensen duidelijk maken dat stemmen zin heeft. We gaan online laten zien dat wij nodig zijn voor verandering. We gaan samen het verschil maken. Ik reken op jullie!

Ik ben er klaar voor en ik hoop jullie ook. Er klaar voor om ons land terug te pakken van Rutte en zijn roofkapitalisten. Om te bouwen aan een overheid die aan de kant staat van de 90%. Om de hoop terug te geven dat het morgen beter kan zijn dan vandaag. Dat er een wereld mogelijk is die niet alleen werkt voor de enkelen aan de top, maar voor iedereen. Ik hoor het Rutte alweer zeggen. Er is geen alternatief voor het kapitalisme. Dat is onhaalbaar en onrealistisch. Wij weten beter. Want is het onhaalbaar om in een van de rijkste landen ter wereld ervoor te zorgen dat iedereen in een fatsoenlijk huis woont en de zorg krijgt die nodig is? Is het onrealistisch om van grote bedrijven en miljonaars te vragen om gewoon eerlijk hun belasting te betalen? Net zoals u en ik? Is het zo raar dat we niet willen dat hoge bazen maar liefst 171 keer meer verdienen dan de gemiddelde werknemer? Is het nu echt onmogelijk om mensen zeggenschap te geven over hun werk, over hun buurt? Is het nu echt zo eng om ons niet uit te leveren aan de aandeelhouders maar de moraal terug te brengen in de politiek?

Beste SP'ers, de toekomst is niet aan de roofkapitalisten maar aan de mensen. De toekomst is niet aan de markt, maar aan ons. Samen gaan we voor een wereld waar niet het belang van de enkelen telt, maar van ons allemaal! We doen het samen, voor elkaar!